



VÝROČNÁ SPRÁVA 2022

Obsah

01

Pomoc a podpora pre ženy
zažívajúce násilie a obeť
domáceho násilia

04

Projekty

02

Zlepšovanie podmienok v
prostredí na pomoc,
podporu a ochranu žien a
ich detí pred násilím

05

Finančná správa

03

Občiansky aktivizmus

O nás

Fenestra je ženská mimovládna organizácia, ktorej poslaním je realizovať aktivity smerujúce k rozvoju demokracie a občianskej spoločnosti založenej na osobnej slobode a zodpovednosti, v ktorej občania a občianky môžu naplno užívať svoje ľudské práva.

Tieto ciele sa usilujeme špecificky naplňovať v oblasti zasadzovania sa za právo žien, ktoré zažívajú násilie v partnerských vzťahoch, a ich detí na dôstojný a sebaurčujúci život bez násilia.

Našou víziou je spoločnosť, v ktorej každá žena slobodne rozhoduje o svojom živote, plne užíva svoje práva a slobody bez násilia a diskriminácie.

Vznikli sme v roku 1996 ako prvé materské centrum na Slovensku a od roku 1999 prevádzkujeme Poradenské centrum Fenestra v Košiciach, v ktorom poskytujeme priamu pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie v partnerských vzťahoch a ich deťom.

Sme skupina žien, ktoré sa snažia prispievať k pozitívnym zmenám v životoch žien, ktoré zažívajú násilie v párových vzťahoch, a ich detí.

Počúvame, čo nám hovoria ženy a ich deti.

Rešpektujeme ich skúsenosti.

Hľadáme spôsoby účinnej pomoci, podpory a ochrany.

Učíme sa od tých, ktorí majú viac skúseností.

Vzdelávame tých, ktorí potrebujú vedieť viac.

Spolupracujeme, aby ženy a deti našli pomoc, podporu a ochranu.

Vyhodnocujeme to, čo robíme, aby sme neopakovali chyby.

Považujeme za prioritu, aby všetky ženy a deti zažívajúce násilie mali možnosť získať takú pomoc, podporu a ochranu, ktorá im umožní žiť dôstojný život v bezpečí bez násilia a diskriminácie. Na dosiahnutie tohto cieľa realizujeme širokú škálu programov a projektov.

Kontaktné údaje

Fenestra
Festivalové námestie 2
P.O.Box F-12
042 92 Košice

Telefón: +421 911 224 777
E-mail: fenestra@fenestra.sk
Web: <https://fenestra.sk>

Úvodné slovo

Milé priateľky a milí priatelia,

rok 2022 bol koncom celosvetovej pandémie COVID – 19 a zároveň začiatkom viacerých ďalších kríz – vojny u našich susedov na Ukrajine, či zvyšujúcej sa inflácie a cien energií. Bol aj pokračovaním politickej krízy v krajine.

Ako mnohých iných, aj nás hlboko zasiahla vojna na Ukrajine. Hoci často pracujeme so ženami a deťmi, ktoré sú ohrozené na zdraví alebo aj na živote v dôsledku násillia, ohrozenie aké predstavuje vojna, presahuje skúsenosť náš všetkých.

Krátko po vypuknutí vojny sme začali byť v kontakte s viacerými medzinárodnými humanitárnymi organizáciami, ktorým sme sa snažili priblížiť to, aké sú na Slovensku možnosti a infraštruktúra ochrany, pomoci a podpory žien zažívajúcich násillie v partnerských vzťahoch a žien so skúsenosťou so sexuálnym násillím. Bolo pre nás dôležité, aby mali realistický obraz o existujúcich možnostiach ochrany a pomoci zo strany štátu, či organizácií a dokázali efektívne rokovať s predstaviteľmi vlády. Ako kritickú sme pomenovali takmer neexistujúcu sieť ochrany a pomoci pre ženy so skúsenosťou so znásilnením, či iným sexuálnym násillím.

Zároveň sme ponúkali priestor, technickú a inú podporu a aj prípadné zamestnanie ukrajinských žien, ktoré prichádzali na Slovensko a mali skúsenosť a/alebo kvalifikáciu na prácu so ženami, ktoré v dôsledku vojny zažili násillie, vrátane

sexuálneho násillia. Vychádzali sme z toho, že hoci by sme z našej pozície dokázali poskytnúť v takýchto prípadoch nevyhnutnú krízovú intervenciu, je dôležité, aby ukrajinské ženy so skúsenosťou s násillím, najmä sexuálnym, mali prístup aj k dlhodobej a kvalifikovanej pomoci zo strany niekoho, kto hovorí ich jazykom a vie, ako s takouto traumou pracovať. Skúsenosť so sexuálnym násillím vo vojne je špecifická a je potrebné, aby okrem krízovej pomoci bola dostupná aj dlhodobá odborná pomoc a podpora, vrátane lekárskej starostlivosti, ktorá vychádza z potrieb preživších žien.

Ako členská organizácie európskej siete Women Against Violence Europe – WAVE z krajiny, ktorá susedí s Ukrajinou, sme sa zúčastňovali pravidelných online stretnutí – crisis solidarity meetings - s našimi kolegyňami z Ukrajiny. Na týchto stretnutiach sme sa spoločne s organizáciami z Poľska, Maďarska, Moldavska, Litvy, Lotyšska ale aj z Albánska, Srbska alebo Chorvátska snažili čo najviac reagovať na potreby našich kolegyň, ktoré zostali na Ukrajine poskytovať pomoc ženám zažívajúcim násillie.

Pravidelne sme aktualizovali a zisťovali informácie o opatreniach, ktoré prijal štát na podporu ľudí, ktorí kvôli vojne odišli z Ukrajiny na Slovensko, vrátane žien a ich detí – o dostupnosti finančnej pomoci, psychologickkej pomoci, lekárskej starostlivosti a iných formách podpory a zároveň sme sa snažili tlmočiť informácie o potrebách ukrajinských žien,

ktoré pred vojnou odchádzali do iných krajín, rôznym aktérom na Slovensku.

Odvaha a odhodlanie našich kolegýň na Ukrajine pre nás bude navždy inšpiráciou a navždy nám bude to, čo o vojne hovorili, pripomínať neľudské utrpenie žien a všetkých ostatných ľudí na Ukrajine. Stojíme pri ľuďoch na Ukrajine v ich snahe brániť svoju krajinu a svoje právo na sebaurčenie, pretože pre násilie neexistuje žiadne ospravedlnenie a za násilie je zodpovedný vždy ten, kto sa ho dopúšťa.

Koniec pandémie nám priniesol istú úľavu v zmysle toho, že všetky ženy zažívajúce násilie zo strany súčasného či bývalého partnera alebo manžela, s ktorými v našom poradenskom centre pracujeme, k nám mohli chodiť bez obmedzení osobne. Bolo to dôležité najmä z pohľadu žien, ktoré nás prvý krát v dôsledku násilia kontaktovali uprostred vrcholiacej pandémie a na začiatku nemohli prísť do poradenského centra osobne, alebo pre ženy, pre ktoré bol osobný kontakt počas pandémie ohrozujúci kvôli ich zdravotnému stavu alebo zdraviu ich blízkych.

Ak by sme z nášho pohľadu mali hľadať na pandémii niečo pozitívne, tak je to rozšírenie dostupnosti pomoci a podpory v našom poradenskom centre prostredníctvom dištančného či online poradenstva. Tieto formy sme rozšírili alebo sprístupnili práve kvôli obmedzeniam v pandémii a ukázalo sa, že je to pre niektoré ženy v istých obdobiach jediný možný spôsob kontaktu .

V apríli 2022 sa skupina žien, s ktorými v rámci poradenstva pracujeme, stretli s Prezidentkou SR Zuzanou Čaputovou.

Pre ženy to bola príležitosť hovoriť s pani prezidentkou nielen o svojej skúsenosti s násilím, ale aj o skúsenostiach z prístupom a praxou rôznych inštitúcií, s ktorými pri riešení situácie násilia prišli do kontaktu. Viaceré sa opakovane k tomuto stretnutiu vracajú, pretože pre nich bolo dôležitým uznaním a potvrdením ich skúsenosti s násilím, ktorá je často skôr spochybňovaná. Ďakujeme pani prezidentke za návštevu nášho poradenského centra, za jej záujem a za jej osobnú a empatickú reakciu na príbehy žien, ktoré pri stretnutí počula.

Okrem žien sme v uplynulom roku poskytovali pomoc a podporu aj iným obetiam domáceho násilia. Stali sme sa intervenčným centrom, čo znamená najmä to, že keď polícia vykáže násilnú osobu zo spoločnej domácnosti na 14 dní, posieľa o tom záznam nášmu intervenčnému centru a my ohrozenú osobu zo zákona do troch dní kontaktujeme a ponúkame jej ďalšiu pomoc a podporu, vrátane bezplatnej právnej pomoci napríklad pri podaní návrhu na súd na vydanie neodkladného opatrenia na zákaz vstupu násilnej osoby do bytu alebo domu, kde ohrozená osoba býva. Ohrozenými osobami sú často aj starší ľudia, ku ktorým sa násilne správajú ich dospelé deti, najčastejšie v dôsledku závislosti na alkohole alebo drogách.

Intervenčné centrá vnímame ako dobrý systémový nástroj na účinnejšiu ochranu žien zažívajúcich násilie v partnerských vzťahoch a iných obetí domáceho násilia. Zároveň nám to dáva príležitosť vstupovať do dialógu s políciou z pozície, ktorá má podobu zo zákona vyplývajúcej súčinnosti. Viac o poskytovaní pomoci a podpory v našom poradenskom a intervenčnom centre sa dočítate ďalej

vo výročnej správe.

Aj v roku 2022 sme pokračovali v rozvíjaní spolupráce so štátnymi a verejnými inštitúciami a mimovládnyimi organizáciami na Slovensku a v zahraničí. V tejto oblasti znamenal uplynulý rok intenzívnejšiu spoluprácu s viacerými organizáciami aj vďaka konkrétnym projektom, ktoré spoločne realizujeme.

Intenzívne sme sa v uplynulom roku venovali advokačným aktivitám – pripomienkovali sme zákony a viedli sme dialóg so zodpovednými ministerstvami, aby sme upozornili na to, ako viaceré zákony a prax inštitúcií, najmä v oblasti súdnych konaní ohľadom maloletých detí, vystavujú ženy a ich deti pokračujúcemu násiliu. Je to preto, že všeobecné postupy nebudú v prípadoch násilia na ženách fungovať a je potrebné ich zmeniť tak, aby sme mali pre tieto prípady špecifické postupy, ktoré budú pre relevantné inštitúcie záväzné.

V pripomienkovaní zákonov a politík štátu sme zaznamenali aj viacero úspechov – prispeli sme k tomu, že vláda schválila ďalší Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia na ženách. Hoci máme k jeho tvorbe, aj k jeho obsahu výhrady, ktoré sme aj pre zodpovedným orgánom prezentovali, považujeme za dôležité, aby si štát aj naďalej vytyčoval priority a úlohy na zlepšenie ochrany, pomoci a podpory pre ženy zažívajúce násilie a ich deti.

Rovnako sa nám podarilo presadiť, aby sa doba, na ktorú môže polícia vykázať násilnú osobu zo spoločnej domácnosti, predĺžila z desiatich na štrnásť dní. Teší nás, že sa Ministerstvo spravodlivosti SR stotožnilo s našou argumentáciou, že je to potrebné na to, aby intervenčné centrá

mali dostatok času na prípravu návrhov na vydanie neodkladných opatrení a aby mali ohrozené osoby dostatok času a priestoru dostať všetky informácie, k tomu, aby sa mohli slobodne a informovane rozhodnúť o ďalších krokoch na svoju ochranu. Viac o našich advokačných aktivitách sa dočítate ďalej vo výročnej správe.

Pokračovali sme aj vo vzdelávacích aktivitách – zrealizovali sme ďalší workshop v rámci spolupráce so spoločnosťou IKEA pre zamestnancov a zamestnankyne obchodného domu v Bratislave; dvojdnový workshop sme v spolupráci s OZ HANA pripravili pre terénnych sociálnych pracovníkov a pracovníčky a komunitné centrá v obciach v okresoch Košice a Gelnica.

Workshop k problematike násilia na ženách sme zrealizovali aj pre zamestnancov a zamestnankyne Kancelárie prezidentky SR. Workshop nadväzoval na niekoľko mesiacov trvajúcu spoluprácu v podobe konzultácií pre prezidentskú kanceláriu k tvorbe interných opatrení na podporu zamestnankýň a zamestnancov zažívajúcich domáce násilie. Bolo nám cťou s Kanceláriou prezidentky SR v tejto oblasti spolupracovať a ďakujeme pani prezidentke a celému tímu z jej kancelárie, s ktorým sme spolupracovali, za dôveru a za príležitosť.

Na záver nemôžem nespomenúť to, že aj v roku 2022 uprostred viacerých kríz, ktorým všetci čelíme, pre nás boli obrovskou podporou ľudia, ktorí nás v našej práci rôznymi spôsobmi podporili a všetkým im za to ďakujeme.

Dušana Karlovská
Programová riaditeľka

1

POMOC A PODPORA PRE ŽENY ZAŽÍVAJÚCE NÁSILIE A OBETE DOMÁCEHO NÁSILIA

POSKYTOVANIE POMOCI A PODPORY ŽENÁM ZAŽÍVAJÚCIM NÁSILIE A OBETIAM DOMÁCEHO NÁSILIA

V roku 2022 sme poskytovali poradenstvo v našom **Poradenskom a intervenčnom centre**.

V poradenskom centre poskytujeme krízovú, aj dlhodobú pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie zo strany manžela, partnera alebo bývalého manžela či partnera.

V intervenčnom centre poskytujeme špecializovanú odbornú pomoc obetiam trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby a trestného činu domáceho násilia podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, na základe akreditácie Ministerstva spravodlivosti SR.

Pod domácim násilím rozumieme násilie, ku ktorému dochádza v rámci rodiny. Okrem násilia v manželských či partnerských vzťahoch, môže ísť aj o násilie zo strany dospelých detí voči ich rodičom alebo iné násilie medzi členmi a členkami rodiny. **Sme intervenčným centrom pre okresy Košice I-IV, Košice -okolie a Rožňava.**

Špecializované poradenstvo poskytovali v uplynulom roku 2 poradenské pracovníčky zamestnané na plný úväzok. Ďalšia pracovníčka zamestnaná na čiastočný úväzok mala na starosti manažovanie telefonической linky pomoci. Právnu pomoc a advokátske zastupovanie poskytovala pre naše klientky externá advokátka, s ktorou dlhodobo spolupracujeme.

V roku 2022 sme **poskytovanie pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie zabezpečovali** vďaka finančnej podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Poradenstvo bolo financované aj v rámci projektu „Stojíme pri ženách. Chránime a podporujeme ich!“, ktorý získal grant z Nórska v sume 486 622 €. Projekt je spolufinancovaný v sume 72 993 € zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Poskytovanie poradenstva v rámci intervenčného centra bolo realizované s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na poskytovanie odbornej pomoci obetiam trestných činov.

Čiastočne sme na zabezpečenie poradenstva využili aj dar od spoločnosti IKEA a časť z prostriedkov z asignácie 2% daní príjmov. Tieto finančné prostriedky slúžili na dofinancovanie poradenstva v rámci povinného spolufinancovania projektov zameraných na poskytovanie poradenstva.

Právnu pomoc a advokátske zastupovanie žien zažívajúcich násilie a iných obetí domáceho násilia na súdoch sme poskytovali s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na poskytovanie odbornej pomoci obetiam trestných činov, vďaka finančnej podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu

regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje a vďaka finančnej podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Poradenstvo bolo financované aj v rámci projektu „Stojíme pri ženách. Chránime a podporujeme ich!“, ktorý získal grant z Nórska v sume 486 622 €. Projekt je spolufinancovaný v sume 72 993 € zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Pomoc a podpora, ktorú poskytujeme v poradenskom a intervenčnom centre

Všetky naše služby sú bezplatné a poskytujeme ich tak dlho, ako to ženy, či iné obeť domáceho násillia potrebujú.

V roku 2022 sme celkovo poskytli poradenstvo 217 ženám a iným obetiam domáceho násillia.

Tab. 01 Počet osôb, ktorým sme poskytli poradenstvo

klientky	217
tretie osoby	295
SPOLU	512

vychádza z potrieb žien zažívajúcich násillie a iných obetí domáceho násillia.

V roku 2022 bolo **151 klientok dlhodobých** a tvorili 70% z celkového počtu klientok.

V uplynulom roku kontaktovalo naše poradenské a intervenčné centrum **139 nových klientok**, tvorili 73% z celkového počtu klientok.

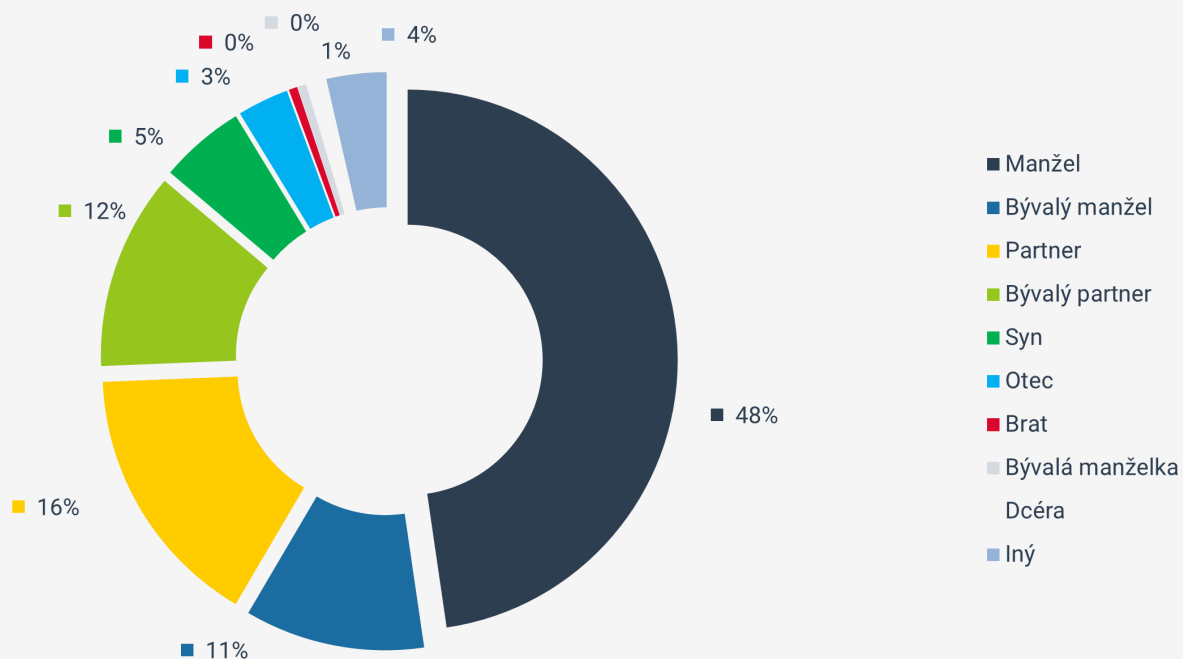
1 Klientky PICF podľa dĺžky pomoci za rok 2022



2 Počet nových klientok PICF za rok 2022



3 Klientky PICF podľa vzťahu k násilnej osobe za obdobie 2014-2018



V roku 2022 sme celkovo poskytli ženám a iným obetiam domáceho násilia 9687 úkonov poradenstva.

Tab.02 Počet poradenských úkonov PICF podľa foriem poradenstva

Telefonické poradenstvo	3519
Mailové poradenstvo	3079
Osobné poradenstvo	82
Osobný poradenský rozhovor	1207
Telefonický poradenský rozhovor	706
Video poradenský rozhovor	182
Jednanie za klientku	83
Sprevádzanie klientky	7
Písomnosť	296
Štúdium dokumentácie ku klientke	525
SPOLU	9687

Tab.03 Počet poradenských úkonov PICF podľa typov poradenstva

Krízová intervencia	1271
Referral	22
Sociálne poradenstvo	3005
Psychologické poradenstvo	245
Ekonomické poradenstvo	4
Právne poradenstvo	1562
Advokátske zastupovanie	876
Právna konzultácia	2151
Konzultácia o klientke s inštitúciami	380
Konzultácia o klientke s tretími osobami	153
Iný	18
SPOLU	9687

Tab.04 Tretie osoby, ktoré kontaktovali PICF

inštitúcie	243
blízke osoby	52
nezadané	13
násilník	0
rodina	29
známi/e a priatelia/ky	10
SPOLU	295

Okrem priamej pomoci a podpory ženám sme v roku 2022 poskytli poradenstvo 295 osobám, ktoré nás kontaktovali kvôli žene zažívajúcej násilie, ktorú poznali alebo s ňou boli v kontakte.

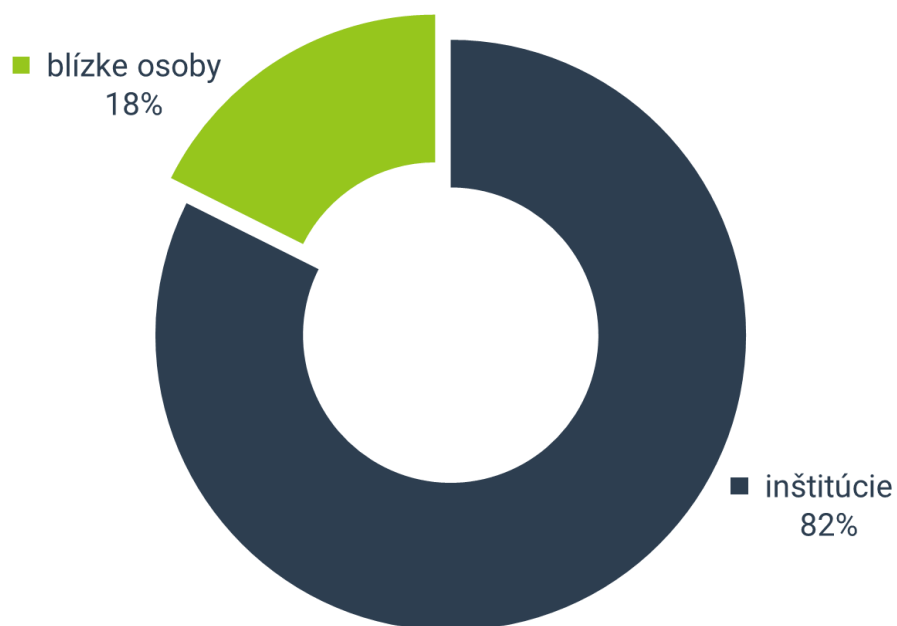
Takéto osoby nazývame "tretie osoby" a rozlišujeme, či ide o pracovníkov, pracovníčky inštitúcií alebo blízke osoby, teda rodinných príslušníkov, príslušníčky ženy, známych, známe, priateľov a priateľky.

PRVÝ ROK SKÚSENOSTI S INTERVENČNÝM CENTROM

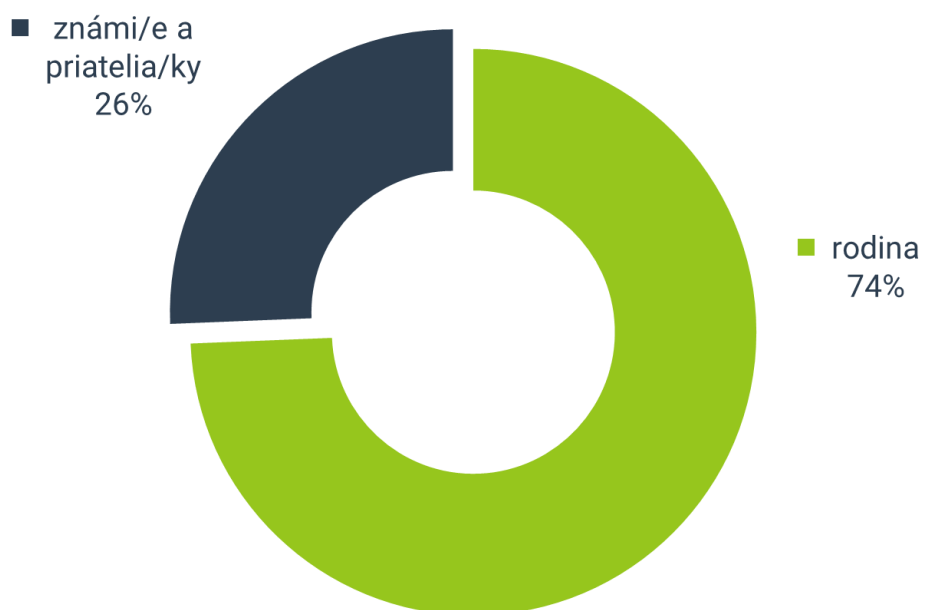
Máme za sebou prvý rok skúseností ako intervenčné centrum. V intervenčnom centre zvyčajne poskytujeme pomoc ženám zažívajúcim násilie a iným obetiam domáceho násilia **na základe úradného záznamu polície**, ktorá ním intervenčné centrum informuje, že kvôli násilnému správaniu vykázala na 14 dní násilnú osobu z domu alebo bytu, kde býva spoločne s ohrozenou osobou. V takom prípade proaktívne **kontaktujeme do 72 hodín ohrozenú osobu**. Cieľom je, aby ženy zažívajúce násilie v partnerských vzťahoch a obe domáceho násilia mali okamžitý prístup k ďalšej ochrane a podpore, ako aj právnej pomoci, po kontaktovaní polície a vykázaní násilnej osoby. Na intervenčné centrum sa však môžu ženy a iné obe domáceho násilia obrátiť aj bez zásahu polície.

Ženám zažívajúcim násilie a iným obetiam domáceho násilia **poskytujeme v rámci činnosti intervenčného centra najmä informácie o rozsahu a forme**

4 Tretie osoby, ktoré kontaktovali PICF v roku 2022



5 Blízke osoby, ktoré kontaktovali PICF v roku 2022



odbornej pomoci, o právnej pomoci a právnych možnostiach riešenia situácie, o postupoch relevantných inštitúcií, o zákonných právach ohrozenej osoby, o vzorcoch a dynamike násilia. Poskytujeme **krízovú intervenciu** zameranú na identifikáciu násilia, odhad nebezpečenstva, ktoré v dôsledku násilia ohrozenej osobe hrozí a na tvorbu bezpečnostného plánu na zvýšenie bezpečia. **Ďalšie formy pomoci, ich potreba a rozsah sa líšili v závislosti od situácie ohrozených osôb, s ktorými sme prišli do kontaktu a ich potrieb.** Jednou z možností, ktoré ohrozeným osobám ponúkame na zabezpečenie ďalšej ochrany, je aj **podanie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia** na zákaz vstupu násilnej osoby do spoločného obydla, prípadne zákaz približovania a zákaz kontaktovania ohrozenej osoby.

V roku 2022 sme riešili prípady násilia na ženách v partnerských vzťahoch zo strany súčasného alebo bývalého partnera, či manžela. **Čo sa týka iného domáceho násilia**, v roku 2022 sme riešili prevažne prípady, v ktorých **dospelé deti, najmä dospelí synovia, ohrozovali svojich rodičov v dôsledku závislosti na alkohole a/alebo na drogách.**

V roku 2022 sme dostali 24 oznámení o vykázaní políciou, z toho 21 bolo ohrozených osôb žien a 3 muži. Mimo vykázaní bolo ohrozených 74 ohrozených osôb, z toho 72 žien a 2 muži.

Prekvapivé pre nás bolo koľko mužov a žien nedisponuje žiadnym telefónom a teda nám polícia nevedela uviesť

telefónne číslo na ohrozenú osobu, ktoré slúži na prvý kontakt po vykázaní. To predpokladalo kontaktovanie a **spoluprácu s políciou**, aby ohrozená osoba uviedla kontakt na niekoho iného, bezpečného, kto by mohol kontakt sprostredkovať. V prípade ohrozených osôb z rómskych komunít **sme spolupracovali** na sprostredkovaní kontaktu **s terénnymi sociálnymi pracovníkmi a pracovníčkami, komunitnými centrami, či obecnými úradmi.**

Skúsenosť s obvodnými oddeleniami Policajného zboru, pre ktoré sme intervenčným centrom, je rôzna. Pracujeme na tom, aby vzájomná spolupráca bola efektívna a čo najviac prospešná pre ženy zažívajúce násilie a iné obete domáceho násilia.

Stáva sa však, že v niektorých prípadoch polícia neinformuje ohrozené osoby, že ich bude kontaktovať intervenčné centrum, neposkytnú im dôležité informácie o ďalšej pomoci, podpore a postupoch, nedajú im žiadne, prípadne nesprávne kontakty na intervenčné centrum. Vtedy je prvý kontakt s ohrozenými osobami náročný, keďže nemajú dôveru k tomu, kto sme a čo im ponúkame. **Je veľký rozdiel v prvom kontakte, ak polícia dostatočne informuje ohrozenú osobu** o tom, že ich budeme kontaktovať a ponúkneme im pomoc. Polícia vo viacerých prípadoch nedostatočne popísala dôvody vykázaní a násilie, ku ktorému pred vykázaním došlo, čo nám sťažuje prvý kontakt. Rovnako je podrobný popis skutku, ktorý sa stal, dôležitý aj ako dôkaz pre súdy, ktoré rozhodujú o vydaní neodkladných

opatrení na zákaz vstupu násilnej osoby do spoločného obydľia. Sú však obvodné oddelenia, s ktorými spolupráca prebieha veľmi dobre a dala by sa vyzdvihnúť ako príklad dobrej praxe. Väčšinou ide obvodné oddelenia, ktoré aj najviac využívajú oprávnenie polície vykázat násilnú osobu zo spoločného obydľia.

KONANIA TÝKAJÚCE SA ÚPRAVY PRÁV A POVINNOSTÍ VOČI MALOLETÝM DEŤOM

V prípade, že majú **ženy zažívajúce násilie** maloleté deti, **vo väčšine prípadov musia absolvovať konania na súde týkajúce sa úpravy práv a povinností voči deťom**. V praxi to pre ženu znamená mesiace, niekedy aj niekoľko rokov trvajúce súdne konania. Tieto konania, z našich skúseností, mnohí násilní muži využívajú na **pokračovanie v násilnom správaní** cez vyčerpávanie žien rôznymi podaniami na súd a podnetmi a sťažnosťami na ženu iným inštitúciám účastným konania, najmä Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, konkrétne oddeleniu sociálno-právnej ochrany detí.

Na súdoch je už niekoľko rokov viditeľná snaha dosiahnuť, aby sa rodičia dohodli na starostlivosti o dieťa, o úprave styku a o výživnom. Ministerstvo spravodlivosti SR zaviedol tzv. jednotný multidisciplinárny prístup k týmto konaniam, ktorý, okrem iného, zahŕňa rôzne opatrenia na zlepšenie komunikáciu medzi rodičmi a mal by viesť k „zmiernym riešeniam“.

Hoci tieto opatrenia môžu byť vo všeobecnosti prospešné, **v prípadoch,**

keď existuje podozrenie alebo dôkazy o násilí zo strany jedného rodiča k druhému, v našom prípade k ženám, **vystavujú ženy a ich deti riziku ďalšieho násillia**.

Z našich skúseností kolízny opatrovník, ktorým je v týchto konaniach Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, a súdy často v týchto konaniach **nezohľadňujú** podozrenie z násillia zo strany otca na matke detí, a niekedy ani dôkazy o násilí v prípadoch, keď bol násilný muž kvôli páchaniu násillia na žene odsúdený.

Okrem toho, sú v mnohých prípadoch nariadené spoločné stretnutia ženy a jej násilného (ex)partnera alebo (ex) manžela na zlepšenie ich komunikácie a dosiahnutie dohody. Naša skúsenosť ukazuje, že **ak sa žena** zo strachu **odmietne** zúčastňovať nariadených spoločných stretnutí **alebo nesúhlasí** s formou starostlivosti, ktorú navrhuje otec detí, pretože sa domnieva, že to nie je v najlepšom záujme jej detí, **je vnímaná ako "nespolupracujúci rodič"** a jej rodičovské spôsobilosť sú nezriedka spochybňované súdom a/alebo orgánom sociálno-právnej ochrany detí ako kolízneho opatrovníka.

Vo výsledku nie sú postupy zodpovedných inštitúcií a ich rozhodnutia namierené na ochranu detí a žien, ale často dávajú príležitosť násilným mužom na pokračovanie v násilnom správaní a uplatňovaní moci a kontroly nad životom ženy a detí. Deje sa tak cez nariadený kontakt so ženou, pri preberaní a odovzdávaní detí alebo neprimeranej odozve pri účelovom porušovaní rozhodnutia súdu o kontakte s deťmi. Navyše, máme skúsenosť aj s tým, že názor dieťaťa, ktoré vyjadrí obavu či



strach z kontaktu s otcom, nie je náležite zohľadnený. Preto bola v uplynulom roku **ústrednou témou poradenstva podpora žien zažívajúcich násilie, aby konania ustáli a aby v nejakej miere dokázali podporiť a ochrániť svoje deti pri obrovskom tlaku zo strany násilného partnera, otca detí, a inštitúcií.** Neoddeliteľnou súčasťou poradenstva bola **práca na zvyšovaní bezpečia** žien a ich detí pre rôzne situácie, najmä pri kontakte s násilným mužom na rôznych inštitúciách či pri preberaní alebo odovzdávaní detí. V neposlednom rade sme so ženami pracovali na zmierňovaní dopadov kontaktu s násilným otcom na deti a na vzájomný vzťah žien a ich detí.

PREZIDENTKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY SA STRETALA SO ŽENAMI ZAŽÍVAJÚCIMI NÁSILIE V NAŠOM PORADENSKOM A INTERVENČNOM CENTRE

V apríli 2022 navštívila naše poradenské a intervenčné centrum Prezidentka SR

Ženy, ktoré sa s prezidentkou stretli popisovali, že to bol pre nich dôležitý zážitok nielen kvôli tomu, že sa stretli s pani prezidentkou, ale aj preto, že pre niektoré to bola zároveň prvá skúsenosť hovoriť o svojej skúsenosti verejne, v prítomnosti ľudí, ktorých nepoznali.

Zuzana Čaputová, aby sa viac dozvedela o našej práci a o prvých skúsenostiach nášho intervenčného centra.

Okrem toho sa pani prezidentka stretla so ženami zažívajúcimi násilie, vypočula si ich príbehy o násilí, ktoré zažili alebo zažívajú a v akej situácii sú, keď sa snažia ochrániť seba a svoje deti pred násilím. Pani prezidentka každej z prítomných žien vyjadrila pochopenie a podporu.

Najsilnejší zážitok, ktorý ženy popisovali, bolo stretnutie s inými ženami zažívajúcimi násilie, ktoré boli prítomné na stretnutí s prezidentkou. Vypočutie si príbehov iných žien so skúsenosťou s násilím im dalo pocit, že v tom nie sú samé.

2

**ZLEPŠOVANIE
PODMIENOK V
PROSTREDÍ NA
POMOC, PODPORU
A OCHRANU ŽIEN**

Advokačné aktivity

V uplynulom roku sme sa v rámci advokačných aktivít predložili do medzirezortného pripomienkového konania (MPK) naše pripomienky a návrhy k piatim zákonom či vyhláškam alebo stanoviskám, ktoré boli predkladané vláde a/alebo parlamentu na schválenie. Okrem toho sme sa zúčastnili aj deviatich stretnutí so štátnymi a verejnými inštitúciami a mimovládny organizáciami, ktoré boli zamerané na zdieľanie našich skúseností so súčasným stavom ochrany, pomoci a podpory pre ženy zažívajúce násilie a navrhovanie konkrétnych krokov a opatrení na jeho zlepšenie.

V prípade novely Civilného mimosporového poriadku, ktorou sa menil a dopĺňal aj Zákon o rodine, sme okrem pripomienok v MPK poslali aj list poslancom a poslankyniam NR SR so žiadosťou o zváženie našich návrhov a/alebo ich predloženie a podporu v rámci predkladania pozmeňujúcich návrhov v rámci procesu prijímania zákonov v NR SR. List sme poslali aj s podporou našich kolegyň z ďalších 12 organizácií, ktoré poskytujú priamu pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie v partnerských vzťahoch.

PRIPOMIENKY K NOVELE CIVILNÉHO MIMOSPOROVÉHO PORIADKU (CMP) A K NOVELE ZÁKONA O RODINE

V súvislosti s novelou CMP sme žiadali, aby bolo zmenené ustanovenie § 118, ktorý hovorí o tom, že súd vedie účastníkov konania, napríklad konania

o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom, k zmiernym riešeniam.

Navrhovali sme, aby bolo toto ustanovenie zmenené tak, že **bude vylučovať zmierne riešenie v prípadoch psychického násillia, vrátane kontrolujúceho správania, a fyzického násillia jedného rodiča voči druhému rodičovi.**

Našu požiadavku sme odôvodňovali tým, že hoci je snaha dosiahnuť zmierne riešenie alebo dohodu rodičov v konaniach o úpravu práv a povinností k deťom pochopiteľná, v prípadoch násillia na ženách je uplatňovanie všeobecných prístupov zameraných na dosahovanie zmierného riešenia medzi rodičmi mediáciou, či opatreniami zameranými na zlepšenie ich vzťahu či vzájomnej komunikácie, nevhodné a aj neúčinné vzhľadom na dynamiku moci a kontroly prítomnú v násilných vzťahoch.

Z našej skúsenosti takéto postupy a riešenia vystavujú ženy a ich deti pokračujúcemu násilliu a ich druhotnej viktimizácii.

V rámci novely CMP boli do MPK zároveň predložene **návrhy na zmenu a doplnenie Zákona o rodine.**

Najzásadnejšou z nich je zavedenie nového druhu starostlivosti o maloleté deti, tzv. spoločnej osobnej starostlivosti. Ako vyplynulo z pripomienok mnohých subjektov, vrátane viacerých rezortov, z navrhovaného znenia tejto úpravy nebolo jasné, ako by mal tento inštitút,

ktorý predpokladá rovnakú mieru a váhu starostlivosti o maloleté deti oboch rodičov aj po rozvode, v praxi fungovať.

Rovnako ako v prípade striedavej starostlivosti, považujeme akékoľvek ďalšie riešenia úpravy práv a povinností k deťom po rozvode, ktoré potenciálne vystavujú ženy zažívajúce násilie v partnerských vzťahoch a ich deti pokračujúcemu násiliu a ohrozeniu, za nevhodné.

Sme presvedčené, že **rozhodovanie o úprave práv a povinností rodičov k deťom musí zahŕňať a zohľadňovať podozrenie z násilia jedného rodiča voči druhému alebo jeho preukázanie a až na základe toho je možné posudzovať najlepší záujem dieťaťa.**

V našich pripomienkach sme preto žiadali, aby sa do ustanovení o striedavej starostlivosti a spoločnej osobnej starostlivosti o deti doplnila veta, že sa nepovažujú za najlepší záujem dieťaťa v prípade, že existuje podozrenie alebo dôkaz o tom, že sa jeden z rodičov dieťaťa v minulosti správal alebo sa v súčasnosti správa psychicky (vrátane kontrolujúceho správania) či fyzicky násilne k druhému rodičovi.

Zároveň sme žiadali, aby v novele Zákona o rodine zostala veta, ktorá hovorí, že **nesúhlas jedného z rodičov so striedavou alebo spoločnou osobnou starostlivosťou o dieťa mu nemá byť nijako na ťarchu.** Táto naša požiadavka vychádzala zo skúsenosti z praxe. Často sa stretávame so situáciou, keď žena, ktorá zažila alebo zažíva nejakú formu násilia zo strany otca detí, je označovaná za nespolupracujúcu a neochotnú dohodnúť sa vtedy, keď má iný názor ako otec detí o tom, čo je v najlepšom záujme

ich detí a napríklad nesúhlasí so striedavou starostlivosťou.

NOVELA CIVILNÉHO MIMOSPOROVÉHO PORIADKU (CMP) A NOVELA ZÁKONA O RODINE – LIST POSLANCOM A POSLANKYNIAM NR SR

Keďže **naše pripomienky** k novele Civilného mimosporového poriadku a novele Zákona o rodine **neboli** pri vyhodnotení medzirezortného pripomienkového konania **zohľadnené**, rozhodli sme sa listom osloviť poslancov a poslankyne NR SR. **V liste sme ich žiadali** o zváženie našich pripomienok z MPK a ich prípadné predloženie do druhého čítania vo forme pozmeňujúcich návrhov.

Naše požiadavky svojim podpisom **podporilo aj ďalších 12 mimovládnych organizácií**, ktoré poskytujú priamu pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie a ich deťom v poradenských a/alebo intervenčných centrách a bezpečných ženských domov, ktoré prevádzkujú. Aj touto cestou sa im chceme ešte raz poďakovať za podporu.

V pléne NR SR naše požiadavky v rozprave predniesol poslanec Ondrej Dostál, avšak parlament nakoniec novelu CMP a Zákona o rodine schválil bez našich návrhov.

Napriek tomu budeme aj ďalej vyvíjať úsilie smerujúce k tomu, aby v rámci konaní týkajúcich sa maloletých detí boli zavedené špecifické postupy zohľadňujúce podozrenie z násilia alebo páchanie násilia zo strany jedného z rodičov na druhom rodičovi v súčasnosti aj v minulosti.

PRAX ORGÁNOV SPOD A SK V KONANIACH O ÚPRAVU PRÁV A POVINNOSTÍ VOČI MALOLETÝM DEŤOM V PRÍPADOCH NÁSILIA NA ŽENÁCH V PARTNERSKÝCH VZŤAHOCH

V medzirezortnom pripomienkovom konaní sme ponúkli naše návrhy na zmenu a doplnenie Vyhlášky MPSVaR SR 103/2018, ktorou sa vykonávajú niektoré opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Vyhláška upravuje niektoré postupy orgánov sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK).

Predmetom jej novelizácie bolo doplnenie obsahu tzv. prvého informatívneho stretnutia orgánu SPODaSK s rodičmi v prípade konaní o úpravu práv a povinností k maloletým deťom.

Naše pripomienky sa týkali najmä **zakotvenia povinnosti orgánov SPOD a SK z informatívneho stretnutia s rodičmi, ako aj ďalších úkonov, zhotoviť obrazový, zvukový alebo**

zvukovo-obrazový záznam.

Argumentovali sme tým, že orgán SPODaSK je, ako kolízny opatrovník, účastníkom súdnych konaní o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, a preto by mal takýto záznam zhotovovať pre potreby konaní. Podobnú povinnosť má v inom type konaní napríklad polícia.

Naša požiadavka vychádzala z práce so ženami zažívajúcimi násilie a ich deťmi a z toho, že od žien často počujeme, že v osobnom kontakte s kolíznou opatrovníčkou odznejú konkrétne informácie a skutočnosti či už zo strany ženy alebo kolíznej opatrovníčky, ktoré sa však potom nepremietajú do správ, ktoré kolízny opatrovník predkladá súdu v konaniach o úpravu práv a povinností k maloletým deťom. Pre ženy zažívajúce násilie to nezriedka znamená stratu dôvery v inštitúcie a zároveň ich a tiež ich deti to môže v tomto konaní aj poškodiť alebo ohroziť, pokiaľ informácie týkajúce sa násilia voči nim zo strany otca detí nie sú reflektované v správe kolízneho opatrovníka.

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine

**Čl. 5 Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým
hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých
veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní
a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa
podľa písmena e) zohľadňuje aj:**

**Ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho
dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi
do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby,
ktorá je dieťaťu blízkou osobou.**



Na základe našich pripomienok v MPK nás MPSVaR SR pozvalo na online rozporové konanie k našim pripomienkam. V diskusii so zástupkyňami ministerstva sme hovorili viac o dôvodoch k požiadavke, aby orgán SPODaSK zhotovovali zvukové, obrazové alebo obrazovo-zvukové záznamy z prvého informatívneho pohovoru s rodičmi v prípade, je v roly kolízneho opatrovníka v prípadoch násilia na ženách a našich skúsenostiach z praxe.

Oceňujeme, že MPSVaR SR prejavilo ústretoivosť a záujem o diskusiu aj napriek tomu, že ak nejde o hromadnú pripomienku, nemá povinnosť realizovať rozporové konanie. Výsledkom stretnutia bolo, že MPSVaR SR čiastočne akceptovalo jednu z našich pripomienok a do finálnej verzie vyhlášky sa dostalo oprávnenie orgánu SPOD a SK vyhotoviť pri prvom informatívnom pohovore s rodičmi zvukový, obrazový alebo obrazovo-zvukový záznam. Považujeme to za prvý krok a zmenu, ktorú v budúcnosti budeme môcť využívať aj v súdnych konaniach v zmysle predkladania požiadavky orgánu SPODaSK, aby takýto záznam zhotovil v prípadoch klientok nášho poradenského centra.

PRIPOMIENKY K NÁVRHU RIADNEHO PREDBEŽNÉHO STANOVISKA SR K SMERNICI EP A RADY O BOJI PROTI NÁSILIU NA ŽENÁCH A DOMÁCEMU NÁSILIU

Ministerstvo spravodlivosti SR pripravilo návrh Riadneho predbežného stanoviska SR k návrhu znenia Smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu.

V MPK sme k materiálu ako celku predložili **podporné stanovisko**, keďže snahy priblížiť úroveň ochrany a pomoci ženám zažívajúcim násilie v jednotlivých členských štátoch sú v EÚ prítomné ostatných 30 rokov. Keďže Slovensko oficiálnym stanoviskom odmietlo ratifikáciu Dohovoru Rady Európy o odstránení násilia na ženách a domáceho násilia a boji proti nemu, je navrhovaná Smernica snahou EÚ nájsť iný spôsob, akým úroveň ochrany, pomoci a podpory žien zažívajúcich násilie viac zjednotiť.

Naše podporné stanovisko vychádzalo najmä z poznatkov o množstve odporúčaní Rady Európy a iných orgánov EÚ v minulosti, ktoré jednotlivé vlády naplňali rôzne alebo ich nenaplňali vôbec. Zároveň sme vychádzali aj z poznania súčasného stavu systému na ochranu žien pred násilím v SR.

Naša ďalšia **pripomienka sa týkala navrhovanej povinnosti oznamovať prípady násilia na ženách** orgánom činným v trestnom konaní. Považujeme tak široko definovanú oznamovaciu povinnosť, ako je uvedená v návrhu smernice, za kontraproduktívnu. Mohla by viesť k strate dôvery žien nielen v inštitúcie, ale aj napríklad v lekárov alebo smerom k podporným službám ako sú telefonické linky, poradenské centrá a bezpečné ženské domy, ktoré majú byť pre ženy bezpečným miestom na zdieľanie skúsenosti s násilím.

ADVOKAČNÉ STRETNUTIA

Okrem pripomienkovania návrhov zákonov, vyhlášok či stanovísk, sme sa v uplynulom roku zúčastnili množstva stretnutí s štátnymi a verejnými inštitúciami. Niektoré stretnutia sa

uskutočnili z našej iniciatívy a na niektorých, ktoré iniciovali iní, sme boli aktívnymi účastníkmi. Všetky tieto **stretnutia mali za cieľ viesť dialóg so zodpovednými inštitúciami o tom, ako zlepšiť ich odozvu** na situáciu žien zažívajúcich násilie v partnerských vzťahoch a ich detí.

Časť stretnutí bola **o súčasnej praxi orgánov sociálno-právnej ochrany detí a súdov v konaniach týkajúcich sa maloletých detí**. Na týchto stretnutiach sme spoločne s inými mimovládnyimi organizáciami, ktoré poskytujú pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie a ich deťom, zástupkyňiam a zástupcom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva spravodlivosti SR prinášali skúsenosti z našej praxe o tom, ako všeobecné riešenia a opatrenia v tejto oblasti nefungujú v prípadoch násilia na ženách v partnerských vzťahoch. Našou snahou bolo, aby začali vnímať, že všeobecné postupy je treba v týchto prípadoch nahradiť špecifickými postupmi, aby neboli ženy a ich deti vystavované ďalšiemu násiliu. Tieto stretnutia vnímame ako začiatok diskusie o tom, ako na systémovej úrovni zabezpečiť náležitú ochranu žien a ich detí pred násilím aj v tomto type súdnych konaní.

Ďalšie advokačné stretnutia boli medzi **intervenčnými centrami pre obete domáceho násilia**, ktoré sú takmer všetky zároveň poradenskými centrami pre ženy zažívajúce násilie, Koordináčno-metodickým centrom pre prevenciu násilia na ženách (KMC) a **vedením Policajného zboru SR (PZ SR)**. Na týchto stretnutiach intervenčné centrá pre obete domáceho násilia a poradenské centrá pre ženy zažívajúce násilie vedeniu PZ SR prezentovali svoje

skúsenosti a nedostatky, ktoré vnímajú v intervencii polície v prípadoch násilia na ženách. Zároveň vedeniu PZ SR ponúkli aj návrhy na zlepšenie intervencie polície najmä z pohľadu zvýšenia bezpečia žien zažívajúcich násilie a ich detí, ako aj iných obetí domáceho násilia. Napriek viacerým stretnutiam v tomto zložení sa návrhy a predstavy intervenčných centier a poradenských centier o tom, ako zefektívniť intervenciu polície, nateraz nestretli s predstavami a návrhmi vedenia PZ. V dialógu však chceme určite pokračovať aj v budúcnosti.

Naše advokačné aktivity sme realizovali vďaka podpore z programu Active Citizens Fund Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti a Karpatskou nadáciou a vďaka podpore spoločnosti IKEA.



Vzdelávacie aktivity

V uplynulom roku smerovali naše vzdelávacie aktivity primárne k zamestnávateľom. Zamestnávatelia môžu byť významným zdrojom podpory pre ženy zažívajúce násilie v partnerských vzťahoch. Nielen k ženám, ktoré zamestnávajú a ktoré zároveň zažívajú násilie, ale aj vo vzťahu k verejnosti v rámci aktivít v oblasti spoločenskej zodpovednosti.

WORKSHOP PRE ZAMESTNANCOV A ZAMESTNANKYNE KANCELÁRIE PREZIDENTKY SR

Kancelária prezidentky SR sa od začiatku zaujíma o iniciatívu, ktorú v oblasti násilia na ženách v partnerských vzťahoch a domáceho násilia, vyvíjala spoločnosť IKEA v spolupráci s Fenestrou, smerom k svojim zamestnankyniam a zamestnancom. IKEA do diskusie o takomto prístupe od začiatku prizývala aj ďalších

zamestnávateľov. Kancelária prezidentky SR sa, ako zamestnávateľ v rámci štátnej správy, zúčastnila viacerých takýchto diskusií.

Prezidentskú kanceláriu oslovili najmä opatrenia na zvýšenie bezpečia zamestnankýň, ktoré zažívajú násilie v partnerských vzťahoch a iných obetí domáceho násilia, a na ich ochranu zo strany zamestnávateľa, ako aj zvyšovanie informovanosti a povedomia zamestnancov a zamestnankýň o tejto téme.

S prezidentskou kanceláriou sme spolupracovali konzultačne v procese vývoja jej vnútorných opatrení na podporu a zvýšenie bezpečia zamestnankýň a zamestnancov so skúsenosťou s domácim násilím.

Na túto spoluprácu nadväzoval aj **workshop pre zamestnancov**



a zamestnankyne prezidentskej kancelárie, ktorého cieľom bolo zvýšiť ich povedomie o rôznych aspektoch násillia na ženách v partnerských vzťahoch a aj o tom, ako podporiť ženu, ktorá zažíva násillie.

WORKSHOP PRE TERÉNNYCH SOCIÁLNYCH PRACOVNÍKOV A PRACOVNÍČKY A KOMUNITNÉ CENTRÁ

Terénni sociálni pracovníci a pracovníčky, terénni pracovníci a pracovníčky a komunitné centrá sú **dôležitou súčasťou pomoci a podpory pre ženy** zažívajúce násillie v partnerských vzťahoch, ktoré žijú vo vidieckych oblastiach alebo v marginalizovaných rómskych komunitách a majú sťažený prístup k pomoci a podpore.

V snahe zvýšiť dostupnosť pomoci a podpory pre tieto skupiny žien sme v druhej polovici roka 2022 pripravili

a realizovali dvojdnový workshop pre terénnych sociálnych pracovníkov a pracovníčky a komunitné centrá v obciach v okresoch Košice, Košice – okolie a Gelnica.

Hlavným cieľom workshopu bolo poskytnúť im informácie o násillí na ženách, aby viac rozumeli dynamike násilných vzťahov a rizikám, ktoré ženám v dôsledku násillia zo strany partnera alebo manžela hrozia a aby v takýchto situáciách dokázali reagovať na potreby žien a zároveň vnímať otázku ich bezpečia.

Workshop sme realizovali v spolupráci s OZ HANA v rámci projektu „Stojíme pri ženách! Chránime a podporujeme ich.“, ktorý je podporený v rámci programu Domáce a rodovo podmienené násillie spolufinancovaného z Nórskeho grantu a štátneho rozpočtu SR.

WORKSHOP PRE ZAMESTNANCOV



A ZAMESTNANKYNE OD IKEA V BRATISLAVE

Aj v roku 2022 sme zrealizovali workshop pre zamestnancov a zamestnankyne obchodného domu IKEA v Bratislave. Nadviazali sme tým na spoluprácu so spoločnosťou IKEA, ktorá začala v roku 2020. Workshop bol zameraný na problematiku násilia na ženách a **na workshope** sme spolu hovorili o nuluovej tolerancii násilia a ako k nej vieme individuálne prispieť, o situácii žien zažívajúcich násilie a ich detí, či o tom, ako hovoriť so ženou zažívajúcou násilie a čo neurobiť, aby sme ju neohrozili.

VZDELÁVANIE NÁŠHO TÍMU

Hoci sme sa v uplynulom roku zameriavali na iné oblasti, mali sme niekoľko príležitostí sa opäť niečo nové dozvedieť a naučiť. Naďalej totiž prebiehali **online semináre**. Zúčastnili sme dvoch webinárov, ktoré organizovala európska sieť WAVE - Women Against Violence

Europe, ktorej sme členskou organizáciou.

Jeden z webinárov bol zameraný na **oblasť súdnych konaní týkajúcich sa maloletých detí v kontexte násilia** na ich mamách. Druhý workshop priniesol tému **bezpečia žien zažívajúcich násilie v online priestore**.

Analýzy a monitoringy

MONITORING SYSTÉMU OCHRANY A PODPORY ŽIEN ZAŽÍVAJÚCICH NÁSILIE

V roku 2022 sme pokračovali v realizácii projektu „Akú ochranu a podporu garantuje štát ženám zažívajúcim násilie a ich deťom?“

Pracovali sme sa tvorbe nástroja na **monitorovanie systému ochrany a podpory žien v SR**, ktorý v závere projektu poskytneme aj iným organizáciám na Slovensku.

Monitorujeme **štyri nosné oblasti** tohto systému – integrované politiky a zber údajov, kampane a vzdelávanie, prístup žien k ochrane a podpore a prístup žien zažívajúcich násilie k spravodlivosti.



Poslali sme 71 žiadostí o informácie 16 štátnym a verejným inštitúciám.

V uplynulom roku sme sa sústredili na **získavanie informácií** o tom, aký je súčasný stav systému ochrany, pomoci a podpory. Jedna časť získavania informácií prebiehala cez desk research strategických dokumentov, politik a zákonov, ktoré dnes štát má

k problematike násilia na ženách, ako aj medzinárodných dokumentov v tejto oblasti, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou. Ďalšie informácie budeme v nasledujúcej fáze získavať prostredníctvom žiadostí o informácie adresované zodpovedným ministerstvám a inštitúciám štátu.

Okrem toho sme realizovali prvý **zber informácií v rámci monitoringu špecifických podporných služieb pre ženy zažívajúce násilie v partnerských vzťahoch** – telefonických liniek pomoci, poradenských centier a bezpečných ženských domov.

Takto zmapujeme systém ochrany a podpory a urobíme analýzu jeho súčasného stavu z pohľadu toho, nakoľko je účinný v ochrane a podpore žien zažívajúcich násilie a ich detí a čo na v tomto systéme chýba. Výsledky spracujeme do komplexnej správy o stave systému, ktorej súčasťou budú aj odporúčania. Tieto výstupy potom využijeme na otvorenie dialógu s relevantnými aktérmi o tom, čo a akým spôsobom je potrebné v systéme zmeniť, aby boli ženy a ich deti účinne chránené pred násilím.

Projekt je podporený z programu Active Cizizens Fund, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti a Karpatskou nadáciou.



Spolupráca

Po dvoch rokoch pandémie, počas ktorej bola spolupráca obmedzená na online formy, sme sa v uplynulom roku opäť vrátili aj do osobného kontaktu v rámci spolupráce s mimovládnyimi organizáciami na Slovensku, aj v zahraničí, ako aj so štátnymi a verejnými inštitúciami v rámci rozvíjania multi-inštitucionálnej spolupráce.

EURÓPSKA SIEŤ WAVE - WOMEN AGAINST VIOLENCE EUROPE

Ako členská organizácia **európske siete WAVE** sme pokračovali v rozvíjaní medzinárodnej spolupráce. Jedna zástupkyňa našej organizácie je v súčasnosti členkou Správnej rady WAVE a ďalšia zástupkyňa našej organizácie sa ako delegátka za Slovensko zúčastňuje pravidelných stretnutí Poradného výboru siete WAVE.

Po dvoch rokoch pandémie sa znovu realizovala výročná **WAVE konferencia** osobne, tentokrát v Prahe. Názov konferencie Špecifické podporné služby pre ženy ako piliere mieru v čase krízy a

po nej vystihuje hlavné témy, ktoré sa niesli konferenciou, a to: dopad pandémie, dopad vojny na Ukrajinu a iných vojenských konfliktov na ženy a na služby, ktoré im poskytujú pomoc a podporu.

Naša organizácia mala **príspevky na dvoch workshopoch v rámci konferencie**. Jeden bol zameraný na prezentovanie našej **skúsenosti so spoluprácou s firmou IKEA**, ktorá sa rozhodla podporiť organizácie pracujúce v oblasti násillia páchaného na ženách v SR, ČR a Maďarsku. Je to výnimočná skúsenosť, keďže išlo nie len o finančnú podporu pre viaceré organizácie, ktoré pracujú so ženami zažívajúcimi násillie, ale o viacúrovňovú podporu a spoluprácu v rámci kampane na zvyšovanie povedomia verejnosti o násillí na ženách, či aktivít zameraných do vnútra spoločnosti smerom k jej zamestnancom a zamestnankyniam. Na workshope sme mali o tejto spolupráci spoločnú prezentáciu so zástupkyňami a zástupcami spoločnosti IKEA a ďalšími organizáciami z Čiech a z Maďarska, ktoré mali podobnú spoluprácu s IKEA vo svojich krajinách. Následne sme spolu



s účastníčkami workshopu diskutovali o tom, **ako môže byť súkromný sektor dôležitým partnerom** špecifický podporných služieb v čase krízy.

Druhý workshop bol zameraný na **skúsenosti s ochrannými opatreniami**, ako napr. neodkladné opatrenie na zákaz vstupu, či priblíženia a **skúsenosti s intervenčnými centrami**. Keďže na Slovensku vznikli na prelome roku 2021 a 2022 intervenčné centrá, prezentovali sme našu doterajšiu skúsenosť s ich fungovaním a diskutovali o tom, ako fungujú v iných krajinách.

BEZPEČNÁ ŽENSKÁ SIETĚ PROTI NÁSILIU NA ŽENÁCH

Ako členská organizácia **Bezpečnej ženskej siete proti násiliu na ženách (BŽS)** sme sa aj roku 2022 pravidelne stretávali s ďalšími členskými organizáciami. Stretnutia prebiehali online. Okrem rozvíjania siete do vnútra

a prípravy plánu na najbližšie obdobie sme sa venovali výmene skúsenosti v oblasti poskytovania pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie. Okrem toho sme sa spoločne zúčastnili WAVE konferencie, ktorá sa uskutočnila v Prahe.

Pokračovali sme aj v stretnutiach s kolegyňami z Česka, z koalície Ne násilí (NeNa). V roku 2022 sme zrealizovali dve takéto stretnutia. Na prvom stretnutí sme ešte viac oboznámili NeNa s procesmi fungovania v BŽS. Diskutovali sme o tom ako sa o téme násilia na ženách hovorí v Čechách a na Slovensku, aký jazyk sa používa, aké máme v oboch krajinách legislatívne zázemie pre túto problematiku.

Na druhom stretnutí sme sa venovali výmene skúsenosti k tomu, ako robíme odhad nebezpečenstva, ktoré ženám v dôsledku násilia hrozí, a akým spôsobom vypracovávame správy



o situácií ženy a poskytovanej pomoci pre rôzne inštitúcie v prípade, že nás o ňu inštitúcia alebo samotná žena požiada.

PRACOVNÁ SKUPINA NA PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA NA ŽENÁCH V KOŠICIACH

Dva roky pandémie mali dopad na pravidelné stretávanie a činnosť Pracovnej skupiny. Preto sme sa v roku 2022 rozhodli vrátiť k debate o tom, čo potrebujeme urobiť, aby sme činnosť Pracovnej skupiny mohli postupne obnoviť a zlepšiť. Časť návrhov Pracovnej skupiny smerovali aj k jej rozšíreniu o ďalšie inštitúcie, ktoré sa podieľajú na ochrane, pomoci a podpore žien zažívajúcich násilie a ich detí. Okrem **obnovenia Pracovnej skupiny** sme preto naše úsilie zamerali aj **na jej rozšírenie o ďalšie inštitúcie**.

Rozprávali sme sa aj o aktivitách na nasledujúce obdobie, v ktorom by sme mali spoločne aktualizovať príručku pre štátne a verejné inštitúcie o násilí na ženách a o kompetenciách a praxi

inštitúcií, ktoré sa podieľajú na jeho prevencii a eliminácii. Rovnako plánujeme s Pracovnou skupinou spolupracovať na vzdelávacích online hub-och pre políciu a oddelenia sociálno-právne ochrany detí a na regionálnych konferenciách.

V októbri 2022 sme spoločne s našimi partnerskými organizáciami v Košickom kraji – OZ HANA a OZ Pomoc rodine zrealizovali už tretie **regionálne stretnutie** takýchto **pracovných skupín v Košickom kraji**. Cieľom týchto stretnutí je vytvoriť priestor na zdieľanie a výmenu skúseností.





SPOLUPRÁCA S PORADENSKÝMI A INTERVENČNÝMI CENTRAMI V KOŠICKOM KRAJI

V rámci Košického kraja dlhodobo spolupracujeme s viacerými organizáciami, ktoré poskytujú priamu pomoc a podporu ženám zažívajúcim násilie v partnerských vzťahoch. Dve z týchto organizácií – **OZ HANA v Spišskej Novej Vsi** a **OZ Pomoc rodine v Michalovciach** – sa rovnako ako my v roku 2022 stali aj intervenčnými centrami pre obete domáceho násillia. Okrem toho spoločne realizujeme aj projekt „Stojíme pri ženách! Chránime a podporujeme ich.“

Preto sme v uplynulo roku prirodzene ešte **užšie spolupracovali** nielen ako intervenčné centrá na rozvíjaní dobrej praxe a spolupráce s políciou, ale aj na výmene skúseností medzi poradenskými pracovníčkami našich organizácií. V rámci

nej sme mali spoločný tréning zameraný na pomoc a podporu detí žien zažívajúcich násilie, ktorý zabezpečila Fenestra.

V takejto úzkej spolupráci budeme pokračovať aj v budúcom roku v rámci aktivít už spomínaného projektu zameraných na rozvoj našich poradenských a intervenčných centier, zvýšenie dostupnosti pomoci a podpory v Košickom kraji prostredníctvom otvorenia našich pobočiek v troch ďalších okresných mestách a súčasťou spolupráce budú aj regionálne konferencie a rozvíjanie spolupráce a sieťovanie s rôznymi inštitúciami v kraji.



#riskfree

SPOLUPRÁCA S MIMOVLÁDNYMI ORGANIZÁCIAMI Z INÝCH KRAJÍN – PROJEKT RIKSFREE

V uplynulom roku sa nám naskytla príležitosť **spolupracovať s mimovládnyimi organizáciami z Chorvátska, Slovinka, Grécka a Maďarska**. Kolegyne z organizácie Autonomný ženský dom Záhreb sa pred pár rokmi uchádzali o podporu projektu zameraného na zvýšenie bezpečia žien v súvislosti s krízami, akou bola napríklad pandémie COVID-19. Podporu pre projekt sa im podarilo získať a zároveň projekt aj koordinujú. Projekt s názvom RISKFREE bude trvať dva roky a jeho súčasťou je aj vzdelávanie polície a iných inštitúcií presadzujúcich zákon a orgánov sociálno-právnej ochrany detí, protokol k online poradenstvu alebo kampaň zameraná na

zvýšenie informovanosti žien o násilí v partnerských vzťahoch.

V uplynulom roku sme v rámci projektu pracovali na **prieskume so ženami so skúsenosťou s násilím v partnerských vzťahoch**, v ktorom sme zisťovali ich skúsenosti s inštitúciami, to, ako vnímali ochranu a podporu z ich strany a čo sa zmenilo počas pandémie. Na Slovensku sme rozhovory urobili s 30 ženami. Z tejto aktivity vzišla aj spoločná správa za všetky partnerské organizácie projektu.

Viac o aktivitách tohto projektu nájdete na našej webovej stránke. Projekt „Ochrana obetí rodovo podmieneného násillia – odozva na výzvy pandémie (RISKFREE)“ je financovaný z programu Európskej komisie Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV)

3

OBČIANSKY AKTIVIZMUS



Zvyšovanie občianskeho aktivizmu

KAMPAŇ 16 DNÍ AKTIVIZMU PROTI NÁSILIU PÁCHANÉMU NA ŽENÁCH 2022

V uplynulom roku sme sa do každoročnej kampane **16 dní aktivizmu** zapojili aktivitami v rámci druhého roku spolupráce so spoločnosťou IKEA, spolupráce s Kanceláriou prezidentky SR, prostredníctvom médií a tiež na našich sociálnych sieťach.

V obchodnom dome IKEA v Bratislave sa v priebehu dopoludnia na Medzinárodný deň boja proti násiliu na ženách konali štyri krátke divadelné predstavenia v podaní Bieleho divadla na tému násilia na ženách v partnerských vzťahoch. Scéna bola vytvorená priamo v obchodnom dome. Cieľom bolo zaujať nakupujúcich,

ktorí sa prirodzene v nakupovaní zastavili a pozreli si inscenované situácie zobrazujúce vzorce násilia na ženách v partnerských vzťahoch ako izolácia, kontrola alebo zastrašovanie. Po ich skončení sa prítomnej verejnosti prihovorila zástupkyňa našej organizácie s posolstvom nulovej tolerancie násilia na ženách.

Ďakujeme spoločnosti IKEA za angažovanosť a za vynikajúcu spoluprácu.

Už spomínaný **workshop** pre zamestnancov a zamestnankyne prezidentskej kancelárie sa rovnako uskutočnil pri príležitosti Medzinárodného dňa za odstránenie násilia na ženách a začiatku celosvetovej kampane 16 dní aktivizmu.

Pri tejto príležitosti sme boli aj hostkami v **relácii Teleráno** televízie Markíza, kde

Každý má právo na bezpečný domov



Domov, ktorý má byť pre všetkých bezpečným miestom na život, sa v mnohých prípadoch mení na priestor plný neistoty, strachu a bolesti. Pri príležitosti

Medzinárodného dňa boja za odstránenie násilia páchaného na ženách (25.11.2022)

v obchodnom dome IKEA Bratislava uvedieme špeciálne vystúpenie. Cieľom je upozorniť na problém násilného správania za dverami slovenských domácností a vzdelávať verejnosť o rôznych formách, ktorými násilník dosahuje moc a kontrolu.

Nahliadnite do sveta obetí domáceho násilia. Predstavenie **Každý má právo na bezpečný domov** uvedieme o 10:30 a 12:00 na 1. poschodí obchodného domu, pri vstupe.

Podná linka pre ženy zažívajúce násilie: 0800 212 212 (nonstop)

Ďalšie dôležité informácie
nájdu na:



sme verejnosť informovali o spolupráci s prezidentskou kanceláriou a zároveň sme sa s moderátormi relácie rozprávali o tom, aká je situácia žien zažívajúcich násilie a čo môže každý a každá z nás urobiť, ak vo svojom okolí poznáme ženu, ktorá zažíva násilie zo strany súčasného či bývalého manžela alebo partnera.

Na našich sociálnych sieťach sme komunikovali v roku 2022 najmä k významu celosvetovej kampane 16 dní aktivizmu a k dvom dôležitým dátumom, ktoré ju ohraničujú – už spomínaný Medzinárodný deň za odstránenie násilia na ženách a 10. december, ktorý je Medzinárodným dňom ľudských práv. Práve tieto dva dátumy prepájajú skutočnosť, že násilie na ženách je celospoločenský problém a je to aj najčastejšie porušovanie ľudských práv na svete.

Okrem toho nás pred začiatkom kampane oslovilo Komunitné centrum Mestskej časti Košice – Šaca s nápadom zorganizovať pre obyvateľov a obyvateľky tejto mestskej časti **výstavu Umlčané svedkyne**. Táto výstava, ktorú najmä v Košiciach realizujeme od roku 2004, upozorňuje na najzávažnejší dopad násilia na ženách – vraždy žien. Komunitnému centru sme zapožičali červené figuríny s príbehmi slovenských žien, ktoré boli zavraždené súčasným či bývalým manželom alebo partnerom, ktorý sa k nim správal násilne. Zároveň sme organizátorkám v komunitnom centre poskytli aj informačné materiály o samotnej výstave, ako aj o našom poradenskom a intervenčnom centre. Teší nás, že sa Komunitné centrum Košice – Šaca rozhodlo výstavu zorganizovať a zapojiť sa do kampane 16 dní aktivizmu.

4

PROJEKTY

Prehľad projektov realizovaných v roku 2022

ZLEPŠENIE PRÍSTUPU ŽIEN ZAŽÍVAJÚCICH NÁSILIE K ŠPECIFICKÝM PODPORNÝM SLUŽBÁM V PORADENSKOM CENTRE FENESTRA A ZVYŠOVANIE ICH KVALITY (2019 - 2022)

Cieľom projektu je prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie. Cieľovou skupinou projektu sú ženy zažívajúce násilie zo strany súčasných alebo bývalých manželov alebo partnerov. Ciele projektu plánujeme naplniť prostredníctvom hlavnej aktivity projektu, ktorou je podpora rozvoja služieb pre obeť násillia, najmä ženy s dôrazom na personálne zabezpečenie poskytovania špecifických podporných služieb, zlepšenie prístupu žien k rôznym druhom a formám poradenstva poskytovaného v Poradenskom centre Fenestra a zlepšenie kvality ich prostredníctvom kontinuálnej evaluácie poskytovaných podporných služieb a zabezpečenia odborného rastu poradenských pracovníčok. V rámci realizácie projektu poskytne poradenstvo v Poradenskom centre Fenestra 294 ženám najmä z Košického samosprávneho kraja, ale podľa potreby z Prešovského a Banskobystrického kraja.

Donor: Európsky sociálny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

AKÚ OCHRANU A PODPORU GARANTUJE SÚČASNÝ SYSTÉM ŽENÁM ZAŽÍVAJÚCIM NÁSILIE A ICH DEŤOM? (2021 - 2023)

Hlavným cieľom projektu je prispieť k zmene verejných politík v oblasti násillia páchaného na ženách smerom k prijímaniu systémových krokov na základe skutočných informácií a dát. Realizáciou tohto projektu chceme zodpovedať na otázky „Akú ochranu a podporu garantuje štát ženám zažívajúcim násilie a ich deťom?“, „Aké politiky a opatrenia má, aká je ich implementácia, aké sú ich nedostatky?“. Vytvoriť nástroje na monitorovanie systému ochrany a podpory žien v SR, poskytnúť ich aj iným organizáciám občianskej spoločnosti. Zmapovať a urobiť analýzu stavu systému ochrany a podpory, výsledky spracovať do komplexnej správy o stave systému, ktorej súčasťou odporúčania. Tieto výstupy využijeme na advokačné aktivity a otvorenie dialógu s relevantnými aktérmi. Projekt realizujeme v partnerstve s OZ HANA.

Donor: Projekt je podporený z programu Active Cizizens Fund, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti a Karpatskou nadáciou.

#stojimeprizenach

DOTÁCIA NA POSKYTOVANIE ŠPECIALIZOVANEJ ODBORNEJ POMOCI OBETIAM TRESTNÉHO ČINU DOMÁCEHO NÁSILIA PRE SUBJEKTY S OZNAČENÍM „INTERVENČNÉ centrum“ (2022)

Cieľom poskytnutej dotácie je podpora a zabezpečenie poskytovania odbornej pomoci obetiam domáceho násilia prostredníctvom intervenčného centra Fenestra v okresoch Košice, Košice – okolie a Rožňava.

Intervenčné centrum na základe vykázania zo spoločnej domácnosti podľa osobitného predpisu ponúkne obeti trestného činu domáceho násilia poskytnutie krízovej intervencie a odbornej pomoci v rozsahu udelenej akreditácie do 72 hodín od doručenia kópie úradného záznamu o vykázaní násilnej osoby zo spoločnej domácnosti políciou. Pomoc intervenčného centra môže byť obeti trestného činu domáceho násilia poskytnutá aj na základe vlastnej žiadosti.

Intervenčné centrum najmä poskytuje obeti trestného činu domáceho násilia právnu pomoc podľa tohto zákona, sprostredkuje poskytovanie sociálnych služieb podľa potrieb obete trestného činu domáceho násilia, zabezpečuje spoluprácu a výmenu informácií medzi intervenčnými centrami, subjektmi poskytujúcimi pomoc obetiam, poskytovateľmi sociálnych služieb a orgánmi verejnej moci.

Donor: Ministerstvo spravodlivosti SR

„STOJÍME PRI ŽENÁCH. CHRÁNIME A PODPORUJEME ICH!“ (2022 – 2024)

Projekt je zameraný na ženy, ktoré zažili alebo zažívajú násilie v partnerských vzťahoch, a ich deti. Násilie, ktoré ženy a ich deti zažívajú, má negatívny dopad na všetky oblasti ich životov. Preto potrebujú ženy zažívajúce partnerské násilie a ich deti podporné služby a inštitúcie, ktoré ich budú účinne chrániť, aby mohli žiť život bez násilia. Potrebujú dobrý a koordinovaný systém ochrany, pomoci a

podpory, ktorý bude reagovať na ich potreby a bude vychádzať z poznatkov o špecifickej povahe násilia na ženách v partnerských vzťahoch a z hĺbkovej znalosti rizikových faktorov, ktoré vplývajú na bezpečie žien a ich detí.

Cieľom projektu je zvýšiť dostupnosť špecializovaných poradenských centier pre ženy zažívajúce násilie v partnerských vzťahoch a ich deti v Košickom kraji, prostredníctvom rozšírenia a skvalitnenia služieb v už existujúcich poradenských centrách v Košiciach, Michalovciach, Spišskej Novej Vsi a zriadením nových poradenských centier v Rožňave, Gelnici a Trebišove. Zároveň zlepšiť v Košickom kraji prístup žien zažívajúcich násilie v partnerských vzťahoch k informáciám o možnostiach pomoci a podpory v špecializovaných poradenských centrách, ako aj zlepšiť odozvu inštitúcií, na ktorých ženy a ich deti hľadajú ochranu pred násilím.

Projekt „Stojíme pri ženách. Chránime a podporujeme ich!“ získal grant z Nórska v sume 486 622 €. Projekt bol spolufinancovaný v sume 72 993 € zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Donor: Nórsky finančný mechanizmus, štátny rozpočet SR

„OCHRANA OBETÍ RODOVO PODMIENENÉHO NÁSILIA – REAKCIA NA VÝZVY PANDÉMIE – RISKFREE” (2022 – 2024)

Autonómny ženský dom Záhreb koordinuje projekt financovaný z programu Európskej komisie Citizens, Equality, Rights and Values (CERV). Projekt realizuje spoločne s partnerskými organizáciami Centrum pre obete vojny – ROSA (Chorvátsko), Únia združení žien

Heraklionu – UWAH (Grécko), Združenie pre nenásilnú komunikáciu – DNK (Slovinsko), NANE (Maďarsko) a Fenestra (Slovensko).

Účelom tohto projektu je reagovať na nárast rodovo podmieneného násilia na ženách, aj počas pandémie, prostredníctvom preskúmania zvýšeného rizika ohrozenia násilím u žien v kontexte pandémie a aktualizácie alebo vytvorenia protokolu na poskytovanie podporných služieb online s cieľom zabezpečiť kontinuitu poskytovania podporných služieb pre ženy v čase krízy využívaním nových foriem poskytovania pomoci a podpory. Súčasťou projektu je aj aktualizácia metodológie na odhad nebezpečenstva. Projekt tiež zvýši kapacity služieb prvého kontaktu pre ženy zažívajúce násilie prostredníctvom tréningov zameraných na odhad nebezpečenstva. V neposlednom rade budeme vo všetkých krajinách, kde sa projekt realizuje, realizovať aj kampane na podporu nulovej tolerancie násilia na ženách v dievčatách a na informovanie žien o tom, kde hľadať pomoc.

Donor: Európska komisia v rámci programu Citizens, Equality, Rights and Values (CERV)

5

FINANČNÁ SPRÁVA

Finančná správa 2022

V roku 2022 tvorili celkové výdavky organizácie 130503,12 EUR, z čoho 64,25% boli prostriedky potrebné na zabezpečenie pomoci a podpory pre ženy zažívajúce násilie a ich deti, 34,20% prostriedkov sme použili na aktivity zamerané na zlepšovanie podmienok v prostredí a 1,55% na rozvoj organizácie.

Činnosť organizácie bola v roku 2022 z 80% vykrytá z verejných zdrojov - štátneho rozpočtu SR, prostriedkov Európskej únie, finančného mechanizmu EHP a Nórskeho fondu, 15% výdavkov pochádzalo z daru IKEA Bratislava s.r.o. a z 5% z iných súkromných zdrojov a vlastnej činnosti.

Poskytovanie pomoci a podpory pre ženy zažívajúce násilie sme pokryli na 54% z prostriedkov získaných z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje, 30% nákladov bolo hrađených z dotácie Ministerstva spravodlivosti SR na prevádzku Intervenčného centra a 9% v rámci začínajúceho projektu podporeného z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR. Dar IKEA Bratislava s.r.o., ďalšie súkromné dary a poukázané prostriedky z podielu dane z príjmov sme použili na dofinancovanie, hlavne v rámci povinného kofinancovania. Prostriedky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny boli určené na mimoriadne odmeny.

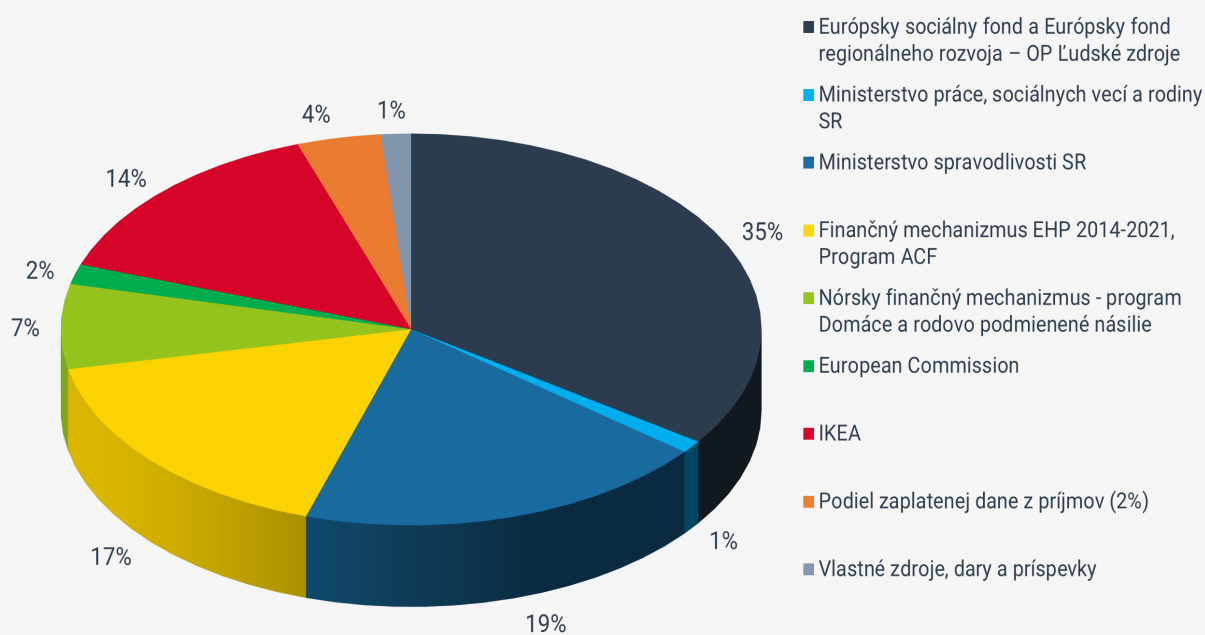
Aktivity na zlepšovanie podmienok v prostredí na pomoc, podporu a ochranu žien zažívajúcich násilie a ich detí sa v roku 2022 vďaka priaznivej pandemickej

situácii čiastočne vrátili do fyzického priestoru a okrem výskumnej činnosti sme uskutočnili prvé vzdelávacie a sieťovacie aktivity mimo online priestoru. Tieto aktivity sme financovali z grantu z Finančného mechanizmu EHP z Programu Active Citizen Fund, ktorý spravuje Nadácia otvorenej spoločnosti (49%), z daru IKEA Bratislava s.r.o. (36%), z programu Domáce a rodovo podmienené násilie financovaného z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR (5%) a zo začínajúceho partnerského projektu financovaného z európskych fondov (European Commission - 3,5%) . Dofinancovanie aktivít z darov fyzických osôb a podielu taplatenej dan z príjmov tvorilo približne 6,5%.

Výdavky podľa zdrojov 2022

Celkové výdavky podľa programov a zdrojov	Celkom	Pomoc a podpora	Zlepšovanie podmienok v prostredí	Rozvoj organizácie
	130 503,12 €	83 844,98 €	44 632,72 €	2 025,42 €
Európsky sociálny fond a Európsky fond regionálneho	45 320,58 €	45 320,58 €	0,00 €	0,00 €
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	1 352,00 €	1 352,00 €	0,00 €	0,00 €
Ministerstvo spravodlivosti SR	24 898,62 €	24 898,62 €	0,00 €	0,00 €
Finančný mechanizmus EHP 2014-2021, Program ACF	22 034,47 €	0,00 €	22 034,47 €	0,00 €
Nórsky finančný mechanizmus - program Domáce a	9 122,47 €	7 545,66 €	1 576,81 €	0,00 €
European Commission	2 150,29 €	0,00 €	2 150,29 €	0,00 €
IKEA	18 755,35 €	2 584,26 €	16 171,09 €	0,00 €
Podiel zaplatenej dane z príjmov (2%)	5 051,04 €	1 622,40 €	2 656,86 €	771,78 €
Vlastné zdroje, dary a príspevky	1 818,30 €	521,46 €	43,20 €	1 253,64 €

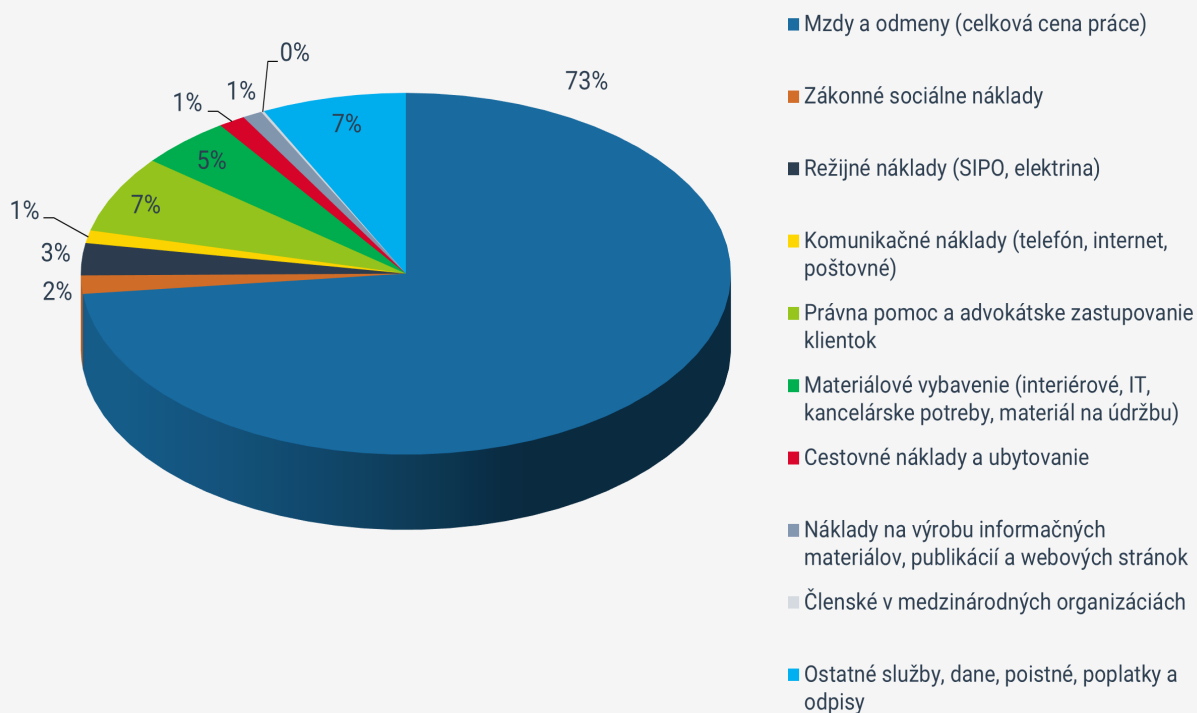
1 Podiel jednotlivých zdrojov na celkových výdavkoch



Výdavky podľa programov 2022

Celkové výdavky podľa programov a položiek	Celkom	Pomoc a podpora	Zlepšovanie podmienok v prostredí	Rozvoj organizácie
	130 503,12 €	83 844,98 €	44 632,72 €	2 025,42 €
Mzdy a odmeny (celková cena práce)	95 529,94 €	55 603,66 €	39 926,28 €	0,00 €
Zákonné sociálne náklady	2 137,65 €	2 137,65 €	0,00 €	0,00 €
Režijné náklady (SIPO, elektrina)	3 739,63 €	3 739,63 €	0,00 €	0,00 €
Komunikačné náklady (telefón, internet, poštov-)	1 488,64 €	1 488,64 €	0,00 €	0,00 €
Právna pomoc a advokátske zastupovanie klien-	9 000,00 €	9 000,00 €	0,00 €	0,00 €
Materiálové vybavenie (interiérové, IT, kancelár- ske potreby, materiál na údržbu)	5 968,40 €	5 630,57 €	337,83 €	0,00 €
Cestovné náklady a ubytovanie	1 752,07 €	133,20 €	780,39 €	838,48 €
Náklady na výrobu informačných materiálov, publikácií a webových stránok	1 286,28 €	0,00 €	523,20 €	763,08 €
Členské v medzinárodných organizáciách	200,00 €	0,00 €	0,00 €	200,00 €
Ostatné služby, dane, poistné, poplatky a odpisy	9 400,51 €	6 111,63 €	3 065,02 €	223,86 €

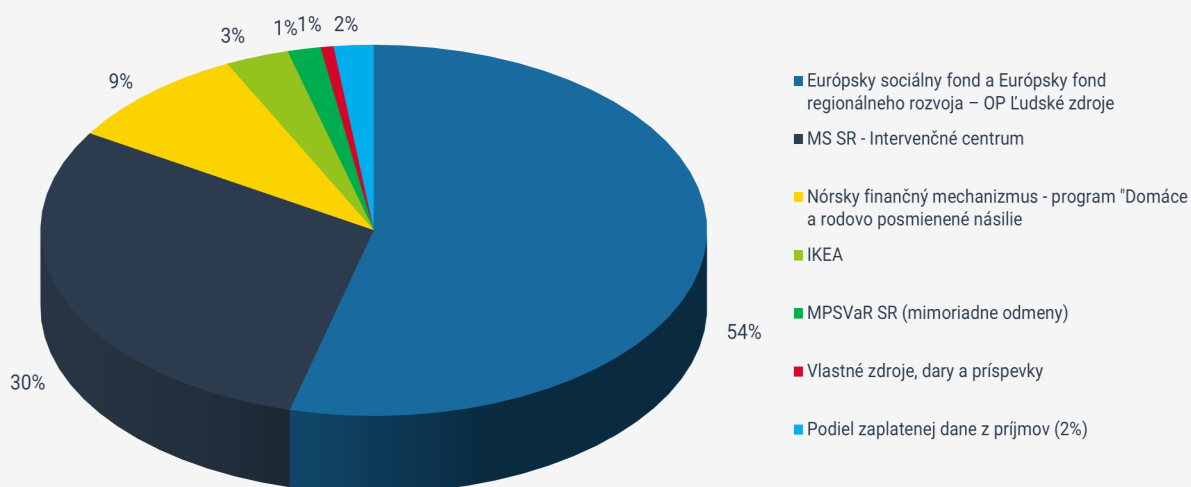
2 Podiel výdavkov podľa jednotlivých programov



Výdavky na pomoc a podporu pre ženy zažívajúce násilie 2022

	Celkom	Európsky sociálny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja – OP Ľudské zdroje	MS SR - Intervenčné centrum	Nórsky finančný mechanizmus - program "Domáce a rodovo posmienené násilie"	IKEA	MPSVaR SR (mimoriadne odmeny)	Vlastné zdroje, dary a príspevky	Podiel zaplatenej dane z príjmov (2%)
	83 844,98 €	45 320,58 €	24 898,62 €	7 545,66 €	2 584,26 €	1 352,00 €	521,46 €	1 622,40 €
Mzdové náklady (celková cena prá-	55 603,66 €	26 404,73 €	16 457,97 €	7 283,16 €	1 961,94 €	1 352,00 €	521,46 €	1 622,40 €
Zákonné sociálne	2 137,65 €	1 426,55 €	711,10 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Režijné náklady	3 739,63 €	2 392,63 €	1 347,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Komunikačné náklady (telefóny, internet, poštovné)	1 488,64 €	1 056,64 €	432,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Právna pomoc a advokátske zastupo-	9 000,00 €	7 581,25 €	1 156,25 €	262,50 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Cestovné náklady	133,20 €	0,00 €	133,20 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Materiálové vybavenie (interiérové, IT, kancelárske potreby, materiál na údržbu a	5 630,57 €	3 076,79 €	1 931,46 €	0,00 €	622,32 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostatné služby, dane, poistné a poplat-	6 111,63 €	3 381,99 €	2 729,64 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

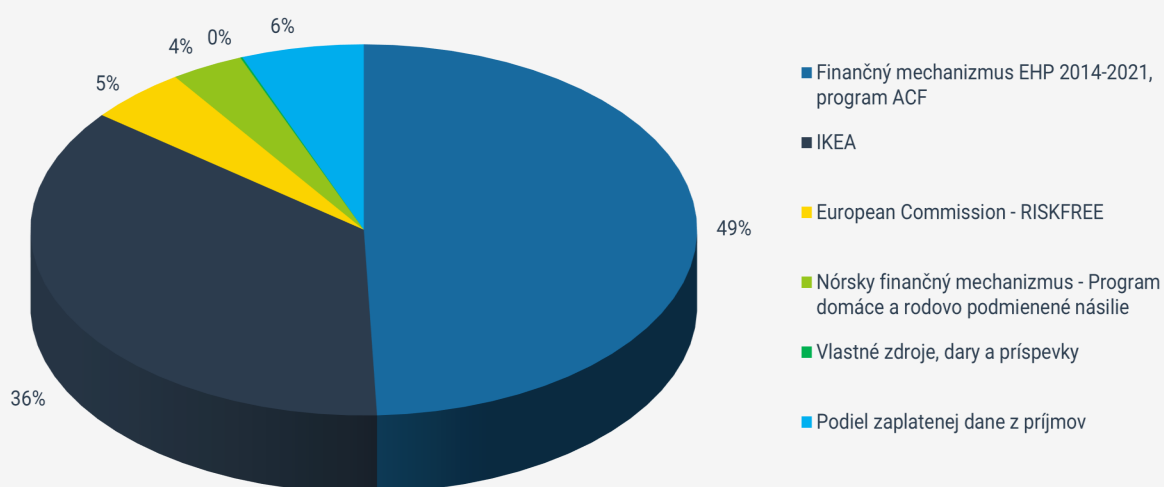
3 Pomoc a podporu pre ženy zažívajúce násilie - podiel výdavkov podľa jednotlivých zdrojov



Výdavky na realizáciu programu na zlepšovanie podmienok v prostredí na pomoc, podporu a ochranu žien zažívajúcich násilie a ich detí 2022

	Celkom	Finančný mechanizmus EHP 2014-2021, program ACF	IKEA	European Commission - RIS-KFREE	Nórsky finančný mechanizmus - Program domáce a rodovo podmienené násilie	Vlastné zdroje, dary a príspevky	Podiel zaplatenej dane z príjmov
	44 632,72 €	22 034,47 €	16 171,09 €	2 150,29 €	1 576,81 €	43,20 €	2 656,86 €
Mzdy a odmeny (celková)	39 926,28 €	20 985,26 €	15 390,70 €	1 670,29 €	713,79 €	0,00 €	1 166,24 €
Režijné náklady (SIPO,	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Materiálové vybavenie (interiérové, IT, kancelárske potreby, materiál na	337,83 €	337,83 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostatné služby	3 065,02 €	711,38 €	0,00 €	0,00 €	863,02 €	0,00 €	1 490,62 €
Cestovné náklady	780,39 €	0,00 €	780,39 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Náklady na výrobu a distribúciu informačných materiálov, publikácií a webo-	523,20 €	0,00 €	0,00 €	480,00 €	0,00 €	43,20 €	0,00 €

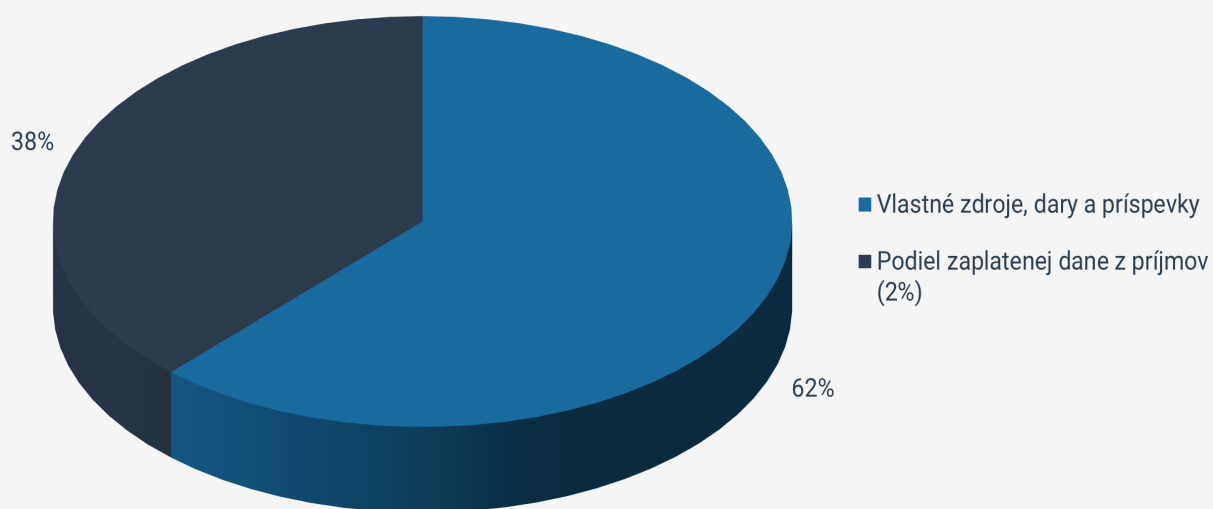
4 Zlepšovanie podmienok v prostredí - podiel výdavkov podľa jednotlivých zdrojov



Výdavky na rozvoj organizácie a iné náklady 2022

	Celkom	Vlastné zdroje, dary a príspevky	Podiel zaplatenej dane z príjmov (2%)
	2 025,42 €	1 253,64 €	771,78 €
Náklady na výrobu informačných materiálov, publikácií a webových stránok	763,08 €	99,00 €	664,08 €
Cestovné náklady	838,48 €	838,48 €	0,00 €
Ostatné služby, dane a poplatky	223,86 €	116,16 €	107,70 €
Členské v medzinárodných organizáciách	200,00 €	200,00 €	0,00 €

5 Rozvoj organizácie - podiel výdavkov podľa jednotlivých zdrojov



Náklady a výnosy za rok 2022 za celú organizáciu

FENESTRA

IČO: 35531151

suma v EUR

Náklady

Spotreba ostatného drobného materiálu	6173,99
Spotreba energie	383,94
Náklady na opravy a údržbu office	70,00
Náklady na cestovné, ubytovanie pre zamestnancov, dobrovoľníkov	128,22
Ostatné služby	25649,43
Mzdové náklady	70491,52
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	24093,76
Zákonné sociálne náklady	2343,11
Daň z nehnuteľnosti	64,60
Ostatné dane a poplatky	68,64
Iné ostatné náklady	52808,91
Odpis HIM a NIM	721,80
Poskytnuté príspevky iným účt.jednotkám	200,00

Náklady celkom

183197,92

Výnosy

Iné ostatné výnosy	811,62
Prijaté príspevky od právnických osôb	22964,04
Prijaté príspevky od fyz.osôb	290,50
Príspevky z podielu zaplat. dane 2%	5054,91
Dotácie (a príspevky zo ŠR a eurofondov)	153892,69

Výnosy celkom

183013,76

Výsledok hospodárenia

- 184,16

Stav a pohyb majetku a záväzkov za rok 2022

FENESTRA

IČO: 35531151

Druh majetku	stav k 31.12.2021	stav k 31.12.2022	rozdiel oproti r.2021
Dlhodobý hmotný majetok	4803,89	4082,09	-721,80
Materiál	85,00	85,00	0,00
Tovar	2599,37	2599,37	0,00
Poskytnuté prevádzkové preddavky	812,05	692,05	-120,00
Ostatné pohľadávky dlhodobé	700,00	0,00	-700,00
Finančný majetok krátkodobý(banka+pokladňa)	95412,93	193525,25	98112,32
Pohľadávky(granty,príspevky)	201568,18	424658,85	223090,67
Položky čas.rozlišenia(aktíva)	81,37	241484,37	241403,00
Aktíva spolu	306062,79	867126,98	561064,19
Základné imanie (vytvorené z min. ziskov a strát)	2578,09	2578,09	0,00
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov	6477,28	5099,27	-1378,01
Výsledok hospodárenia	-1378,01	-184,16	1193,85
Krátkodobé záväzky(faktúry,mzdy,odvody,daň, vrat-	6720,87	241873,07	235152,2
Dlhodobé záväzky (zo sociál.fondu)	744,42	949,88	205,46
Záväzky voči účastníkom združení	7723,13	7723,13	0,00
Krátkodobé rezervy	0,00	0,00	0,00
Položky čas.rozlišenia,rezervy (pasíva)	283197,01	609087,7	325890,69
Pasíva spolu	306062,79	867126,98	561064,19

Výsledovka podľa zdrojov financovania za rok 2022 v eurách

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku z MSSR (stredisko 03)

Náklady

Spotreba materiálu	1992,46
Spotreba energie	102,00
Ostatné služby	5626,45
Mzdové náklady	12173,48
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	4284,49
Zákonné sociálne náklady	711,10
Ostatné dane a poplatky	8,64

Náklady celkom	24 898,62
-----------------------	------------------

Výnosy (zdroj)

Dotácie (a príspevky zo ŠR a eurofondov)	24898,62
---	----------

Výnosy celkom	24898,62
----------------------	-----------------

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku "RISK FREE" (stredisko 04)

Náklady

Spotreba materiálu	234,64
Ostatné služby	480,00
Mzdové náklady	1235,80
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	434,49

Náklady celkom	2384,93
-----------------------	----------------

Výnosy (zdroj)

Prijaté príspevky od právnických osôb	2384,93
---------------------------------------	---------

Výnosy celkom	2384,93
----------------------	----------------

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku z NFM, projekt DGV02013 (stredisko 05)

Náklady

Spotreba ostatného drobného materiálu	49,60
Ostatné služby	1075,92
Mzdové náklady	5915,10
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	2081,85
Iné ostatné náklady	42599,00

Náklady celkom	51721,47
-----------------------	-----------------

Výnosy (zdroj)

Dotácie (a príspevky zo ŠR a eurofondov)	51721,47
---	----------

Výnosy celkom	51721,47
----------------------	-----------------

Výsledovka podľa zdrojov financovania za rok 2022 v eurách

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku z projektu ESF č.zml. I312041Q32401 (stredisko 11)

Náklady

Spotreba ostatného drobného materiálu	2879,70
Spotreba energie	281,94
Náklady na opravy a údržbu office	70,00
Ostatné služby	13641,14
Mzdové náklady	19598,54
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	6794,43
Zákonné sociálne náklady	1426,55
Daň z nehnuteľnosti	64,60
Iné ostatné náklady	464,01

Náklady celkom	45220,91
-----------------------	-----------------

Výnosy (zdroj)

Spotrebovaný príspevok z projektu ESF	45220,91
---------------------------------------	----------

Výnosy celkom	45220,91
----------------------	-----------------

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku z 2% prijatých daní (stredisko 22)

Náklady

Spotreba ostatného drobného materiálu	17,87
Ostatné služby	2188,40
Mzdové náklady	2078,26
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	710,38
Ostatné dane a poplatky/notár.p poplatky	60,00

Náklady celkom	5054,91
-----------------------	----------------

Výnosy

Použitie príspevkov z podielu zaplat. dane 2% (prijaté v r. 2020+2021)	2033,74
--	---------

Výnosy celkom	2033,74
----------------------	----------------

FENESTRA

IČO: 35531151

E-shop/Podnikateľská činnosť (stredisko 33)

Náklady

Ostatné služby/prevádzka e-schopu	99,00
Poplatky banke	85,16

Náklady celkom	184,16
-----------------------	---------------

Výnosy

Tržby za predaj tovaru	0,00
Tržby za poštovné a balné	0,00

Výnosy celkom	0,00
----------------------	-------------

Výsledovka podľa zdrojov financovania za rok 2022 v eurách

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku z projektu č. T2-2020-018 od NOS (stredisko 44)

Náklady

Spotreba materiálu	339,12
Ostatné služby	860,09
Mzdové náklady	15584,15
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	5160,41
Iné ostatné náklady	9567,54
Náklady celkom	31511,31

Výnosy

Použitý príspevok z projektu NOS	31511,31
Výnosy celkom	31511,31

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku od CA Fondation (stredisko 56)

Náklady

Ostatné služby	120,00
Náklady celkom	120,00

Výnosy

Spotrebované príspevky od CA Fondation	120,00
Výnosy celkom	120,00

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku od IKEA (stredisko 80)

Náklady

Spotreba ostatného drobného materiálu	660,60
Náklady na cestovné, ubytovanie pre zamestnancov, dobrovoľníkov	128,22
Ostatné služby	1331,39
Mzdové náklady	12501,75
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	4133,39
Náklady celkom	18755,35

Výnosy

Použitý príspevok od IKEA	18755,35
Výnosy celkom	18755,35

Výsledovka podľa zdrojov financovania za rok 2022 v eurách

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie ostatných zdrojov/drobné dary a príspevky (stredisko 99)

Náklady

Ostatné služby	227,04
Mzdové náklady	404,44
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	142,32
Zákonné sociálne náklady	205,46
Iné ostatné náklady	93,20
Odpis HIM a NIM	721,80
Poskytnuté príspevk. iným účt.jednotkám	200,00
Náklady celkom	1994,26

Výnosy

Prijaté príspevky od právnických osôb	1703,76
Prijaté príspevky od fyz.osôb	290,50
Výnosy celkom	1994,26

FENESTRA

IČO: 35531151

Použitie príspevku na odmeny počas inflácie (stredisko 99inflácia)

Náklady

Mzdové náklady	1000,00
Zákonné sociálne poistenie a zdr. poistenie	352,00
Náklady celkom	1352,00

Výnosy

Prijaté príspevky od MPSVaR SR	1352,00
Výnosy celkom	1352,00

Podporili nás



IA MPSVR SR



EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE



Funded by
the European Union



Ďakujeme aj všetkým individuálnym darcom a darkyniam, ktoré nás v roku 2022 podporili finančným alebo nefinančným darom. Naše poďakovanie patrí aj všetkým ostatným ľuďom, ktorí sa dobrovoľne zapojili do našich aktivít alebo ich nejakým spôsobom podporili.

Ďakujeme, že veríte tomu,
čo robíme a podporujete nás.

fenestra.sk